ΕΤΟΣ Ζ'.— ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ.
ΤΕΥΧΟΣ Βον
Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ Δρ. 16.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

15 ΜΑΪΟΥ 1906
ΑΘΗΝΗΣΙ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 101
Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ Φρ. 20.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ολὴς παραδόξως ἐσχάτως ἠγέρθη θόρυβος δηδοσιογραφικὸς ἐν ταῖς ἐφημερίσι καὶ δημοσίαις διαλέξεσιν περὶ δῆθεν ἀνακαλύψεως ὑπὸ τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου τοῦ μυστηρίου τῆς «Ζωῆς» τοῦ ἐν τῇ Γῇ ταύτῃ ἀνθρώπου, ἤτοι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν γεννᾶται, ζῇ καὶ ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν θεωρίαν του ταύτην συγχεομένην μετὰ μαγνητικῶν ρευστῶν καὶ πόλων, οὐδὲν προσθέτουσαν εἰς τόσας ἄλλας σχετικὰς ὑλιστικὰς καὶ ὅλως ἀβασίμους τοιαύτας θεωρίας περὶ ζωῆς ἀβασανίστως καὶ μὲ ὀλίγας γραμμὰς ἔσπευσαν φεῦ! πρὶν ἢ δημοσιευθῇ καὶ ἀναγνωσθῇ τὸ ἔργον τοῦ κ. Δημητρακοπούλου δεόντως νὰ ἐγκρίνωσι καὶ διαφημίσωσι διὰ τῶν ὑπογραφῶν των οἱ παρ' ἡμῖν γνωστοὶ ἐπιστήμονες καὶ ἰατροὶ κκ. Κατσαρᾶς, Βλαβιανὸς καὶ Μητσαντῆς.

Ἡ θεωρία αὕτη ἐδέχθη μέχρι τοῦδε ἀρκετὰς διαμαρτυρίας, ἃς οὐδεὶς μέχρι τοῦδε τῶν ἄνω Κυρίων ἀπέκρουσεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ θέμα ἀνάγεται εἰς τὴν φυσιολογίαν, ἀναδημοσιεύομεν σήμερον ἐν τῇ «Φύσει» σχετικὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Λυκόρτα, ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος ἐσχάτως λαμπροῦ πονήματός του «Ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμός», προσεχῶς δὲ θ' ἀναδημοσιεύσωμεν ἑτέραν τοῦ κ. Γ. Νικολάου, δημοσιευθεῖσαν ἐπίσης εἰς τὴν ψυχολογικὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ κ. Βλαβιανοῦ καὶ μετὰ ταύτην θὰ ἐπιφέρωμεν καὶ τὰς ἡμετέρας ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος κρίσεις, ὅπως διαφωτισθῶσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται, ὅτι ἐκτὸς τῆς φαινομενικῆς ὑλικῆς ζωῆς, ὑπάρχει ἡ πνευματικὴ ἡ κυριαρχοῦσα ἐπὶ τῶν Δυνάμεων τοῖς Σύμπαντος.

Ἡ Διεύθυνσις.

Η ΨΥΧΗ ΕΙΝΑΙ ΑΡΧΗ ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗΣ

Ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερον μυστήριον τοῦ τῆς ζωῆς. Περὶ τοὺς λαβυρινθώδεις αὐτοῦ ἀτραποὺς τὰ ὑψιπετέστερα πνεύματα τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας κατηνάλωσαν ὅλον τὸ πῦρ τῆς μεγάλης αὐτῶν φαντασίας καὶ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς σθεναρᾶς αὐτῶν κρίσεως, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ καυχηθῇ ποτέ, ὅτι ἤγειρε καὶ τὴν ἐλαχίστην πτυχὴν τοῦ περιζωνύοντος τὸν σύμπαντα κόσμον πυκνοῦ πέπλου τοῦ ἀγνώστου.

Τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ αἱ ἀλληλοσυγκρουόμεναι θεωρίαι, ὅσαι παρήλασαν ἐκ παναρχαιοτάτης ἐποχῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου, εἰσὶν ἀψευδῆ μαρτύρια τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας παρουσίασε πάντοτε ἡ λύσις τοῦ μεγάλου καὶ ἀκανθώδους τούτου προβλήματος.

Πᾶσαι ἐναλλὰξ αἱ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου φιλοσοφικαὶ θεωρίαι τῶν ἀρχαίων, τῶν τοῦ μεσαίωνος καὶ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων, ἔσχον μὲν θαυμαστάς, ἀπέκτησαν ὀπαδούς, πολλάκις δὲ κατηρίθμησαν καὶ μάρτυρας, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν φιλοσόφων κατώρθωσε νὰ ἀνυψώσῃ τὴν δοξασίαν του εἰς δόγμα θρησκευτικῆς πεποιθήσεως, ἐν ἄλλοις λόγοις νὰ ἱδρύσῃ θρησκείαν φιλοσοφικήν. Ἡ φιλοσοφία κατεδείχθη πάντη ἀνίκανος νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι οὐδέν τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν μετέπειτα φιλοσοφικῶν συστημάτων ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ ἱδρύσαντος αὐτὸ διδασκάλου.

Ἐνῷ δὲ ἡ φιλοσοφία διὰ τοῦ μόνου ὀργάνου ὅπερ εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της, τῆς λογικῆς ἐρεύνης, ἀπέτυχε πάντοτε ἐν ταῖς προσπαθείαις αὐτῆς πρὸς διευκρίνισιν τῶν ζητημάτων τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, δὲν ἀπέβη εὐτυχεστέρα ἡ ἐπιστήμη, καίτοι ἡ τελευταία

αὕτη πλὴν τῆς λογικῆς ἐρεύνης εἶχε καὶ ἄλλο σπουδαιότατον μέσον ἐπιβοηθητικόν, τελειότατα ἐπιστημονικὰ ὄργανα καὶ μηχανήματα, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ μεγάλης ἐπινοίας πειράματα.

Ἀνεῦρε μὲν ἡ ἀνατομικὴ κοπὶς καὶ κατωνόμασε καὶ τὴν τελευταίαν, ἵνα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ καθώρισε τὴν λεπτεπίλεπτον καὶ σεσοφισμένην λειτουργίαν αὐτῆς ἐν τῷ ἀγχιστρόφῳ καὶ πολυδαιδάλῳ νήματι τῆς ζωῆς· προσήγγισεν ἡμῖν τὸ τηλεσκόπιον εἰς λευγῶν μόλις ἀπόστασιν οὐράνια σώματα ἀπειράκις ἡμῶν ἀπέχοντα καὶ ἐκραταίωσε τὴν γνώμην, ὅτι εἴς τινα τούτων σοβεῖ ὀργανικὴ ζωὴ ταὐτόσημος ἢ παρεμφερὴς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου· εἰσέδυσε τὸ μικροσκόπιον μέχρι τῶν ἀφανεστέρων ρωγμῶν τῆς σμικρότητος καὶ ἀπεκάλυψεν ἡμῖν μυριάδας μυριάδων μικροκόσμων ἐξελισσομένων καὶ ἀνελισσομένων ὑπὸ τὸν ἀδιαπέραστον ἰστὸν τῶν γυμνῶν ὀφθαλμῶν· εἶδε καὶ ἐπείσθη ἡ Ἐπιστήμη, ὅτι ἡ ἐνόργανος ζωὴ οὔτε ἐν τῷ ἀπείρως σμικρῷ, οὔτε ἐν τῷ ἀπείρως μεγίστῳ ἔχει νοητὰ ὅρια, ἐν τούτοις τὴν ζωὴν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν νὰ συλλάβῃ οὐδαμοῦ ἠδυνήθη.

Ἐφ' ὅσον ἡ πληθὺς τῆς ζωῆς καὶ ἡ ποικιλία αὐτῆς καταδεικνύεται ἀπροσδιόριστος εἰς τοὺς ἀνθρωπίνους ὑπολογισμούς, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ἡ πηγὴ αὐτῆς ἀπομακρύνεται καὶ πυκνότερον τὸ περὶ αὐτὴν ζόφος ἀποδηλοῦται. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην οὐδεὶς τῶν μεγάλων ἐπιστημόνων δὲν ἀνομολογεῖ. Σοφοὶ φυσιοδίφαι, μεγάλης ἐπιβολῆς ἰατροὶ καὶ ἰατροφιλόσοφοι, βαθυνούστατοι ἀστρονόμοι, Σαρκὼ καὶ Παστὲρ καὶ Δυβοὰ Ραϋμὸνδ καὶ Ρισσὲ καὶ Σιαπαρέλλι καὶ Λομπρόζο καὶ Φλαμμαριόν, πάντες ὡς ἀπὸ κοινοῦ συναισθήματος καὶ ὁμοφώνου εἰλικρινείας ἀναγνωρίζουσι καὶ ἀνομολογοῦσι τὴν ζωὴν ὡς μυστήριον.

Ἡ ὁμοφωνία τῶν ἀληθῶν ἐπιστημόνων περὶ τῆς μυστηριώδους φύσεως τῆς ζωῆς καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ὑπερφυσικόν, καὶ ὡς τοιοῦτον διαφεύγει τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἀρνούμενος τοῦτο εἶναι μικρόνους, ὡς εἶναι μικρόνους ὁ διακηρύττων ἐν πεποιθήσει τὴν τοῦ Θεοῦ ἀνυπαρξίαν. Εἶνε δὲ ὑπερφυσικὸν τὸ ζήτημα τῆς ζωῆς, διότι ἐνῷ οὔτε ἡ φιλοσοφία, οὔτε ἡ ἐπιστήμη ἠδυνήθησαν νὰ εἰπωσί τι ὁριστικὸν περὶ τῆς πηγῆς καὶ αἰτίας τῆς ζωῆς, ἡ ἐξ Ἀποκαλύψεως Θεολογία κατώρθωσε νὰ ὑπαγάγῃ τὸ ζήτημα τοῦτο πάντοτε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν εἰς ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, οὓς ὡς ἐξ ἐμφύτου τινὸς προδιαθέσεως εὗρε παρεσκευασμένους εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς πεποιθήσεως ταύτης.

Ὅτι δὲν εἶναι μικρόνοες καὶ ἡμιτελῶς παρεσκευασμένοι ἐπιστημονικῶς οἱ νομίζοντες, ὅτι δύνανται ν' ἀντλήσωσιν ἐπιχειρήματα ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἵνα λύσωσι τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς συνάγεται ἐκ τοῦ ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι ἐκλαμβάνουσι τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς ὡς αὐτὴν ταύτην τὴν ζωήν, καὶ οὐδεμίαν διάκρισιν ποιοῦσιν μεταξὺ αἰτιατοῦ καὶ αἰτίου. Ἀλλ' ἡ ἐξέλιξις τῆς ζωῆς, κυρίως εἰπεῖν, δὲν εἶναι μυστήριον. Ὑπὸ τὰς ὄψεις ἡμῶν γινομένη ἀκολουθεῖ ὡρισμένους νόμους καὶ κανόνας, οὓς ὁ ἐπιστήμων δύναται μὲν νὰ καθορίσῃ, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ἔλυσε καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς· α') διότι οὐδεὶς ἀληθὴς ἐπιστήμων δύναται ν' ἀποφανθῇ καὶ βεβαιώσῃ, ἂν οἱ γνωστοὶ αὐτῷ νόμοι καὶ κανόνες, οἱ διέποντες τὴν ζωήν, ἐγένοντο ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ δὴ ἀσυνειδήτως, ἢ ἂν ἐτέθησαν παρ' ἀνωτάτου καὶ παντοδυνάμου τινὸς νομοθέτου, εἰς οὐδένα τῶν κατὰ φύσιν νόμων ὑποκειμένου· β') διότι, ἐν παντὶ φυσικῷ φαινομένῳ, καὶ κυριώτατα ἐν τῷ φαινομένῳ τῆς ζωῆς, ἐπὶ τοσοῦτον ἀσυγχήτως διακρίνονται ἡ αἰτία καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε ἐν ᾧ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ βλέπομεν. καὶ τὸ ἐρευνῶμεν, περὶ τῆς αἰτίας οὐδὲν ἀπολύτως δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, καὶ γ') διότι ὁ ἐπιστήμων, καίτοι παντὸς φαινομένου τὸν νόμον τῆς ἐκτυλίξεως δύναται νὰ ὁρίσῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπαρκῶς, περὶ τοῦ τ ρ ό π ο υ ὅμως τῆς ἐκτυλίξεως, περὶ τοῦ π ῶ ς δηλαδὴ γίνεται ἕκαστον φαινόμενον, γνωρίζει ὅσα καὶ ὁ μὴ ἐπιστήμων.

Ἡ δυσχέρεια αὕτη ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὰ ἧττον ἐπουσιώδη φυσικὰ φαινόμενα. Συνέταμεν ἡ Ἐπιστήμη καταπληκτικῶς τὸν χρόνον διὰ των ἐφευρέσεων, ἔβράχυνε καὶ σχεδὸν ἐξεμηδένισε τὰς ἀποστάσεις, ἐξωμάλυνε παντοειδῶς καὶ ποικιλοτρόπως τὸν βίον· διὰ τῶν προόδων τῆς χημείας, τῆς ἀνατομίας, τῆς βακτηριδιολογίας, διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀντισηψίας, τῶν θεραπευτικῶν ὀρρῶν, τῆς ἠλεκτροθεραπείας, τῆς διὰ τῶν ἀκτίνων Ραϊντγεν διαγνώσεως, τῆς ραδιοθεραπείας καὶ τόσων ἄλλων τελεσφόρων μέσων κατήγαγε θρίαμβον κατὰ τῶν ἀναριθμήτων μαστίγων, ὑφ' ὧν ἀπειλεῖται ἡ ἀνθρωπότης· ἀλλὰ μεθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπιτυχίας, μεθ' ὅλους αὐτῆς τοὺς θριάμβους, δὲν ἐπέτυχε τὸ κεφαλαιωδέστερον πάντων, ἀλλ' οὐδὲ ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ποτέ, ν' ἀνακαλύψῃ δηλονότι τὸ πῶς γίνεται ἕκαστον τῶν φυσικῶν φαινομένων. ὅπερ πῶς συνδέεται μὲ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν τῶν πραγμάτων.

Τὸ θεωρητικὸν ὑπαγορεύει, ὅ,τι γίγνεται, ἀλλ' ἀδυνατεῖ νὰ εἴπῃ καὶ πῶς τὸ γενόμενον ἐγένετο.

Ὁ τρόπος συνδέεται μὲ αὐτὸ τὸ μυστικὸν τῆς δημιουργίας. Ὁ ἄνθρωπος, μέρος ἀποτελῶν τῆς δημιουργίας, ἀνεγνωρίσθη μὲν ὁ ὁρατὸς κύριος τοῦ κόσμου τούτου καὶ εἰς αὐτὸν κατεκυρώθη πᾶσα ἐμπιστοσύνη· ἀλλ' ὁ τὰ πάντα διαταξάμενος Νοῦς, δοὺς αὐτῷ τὰς κλεῖς τῆς γνώσεως, ἐπεφυλάξατο δι' ἑαυτὸν ἀπόρρητον τὸν μηχανισμὸν τοῦ κλείθρου.

Ὁ πλάστης ἐζύμωται, ὡς εἰπεῖν, ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ, διὸ καὶ ἐκφαίνεται εἰς πᾶσαν γωνίαν καθὼς καὶ ἐπὶ τὸ μέσον. Ἡ ἀπὸ τοῦ γεννήσαντος ἀρχὴ καὶ δύναμις ἐγκέκραται τῷ τεκνωθέντι.

***

Λάβωμεν ἓν φυσικὸν φαινόμενον τὸν κ α τ ο π τ ρ ι σ μ ό ν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ὑπήχθη ἀνέκαθεν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὀπτικῆς, ἥτις εἶναι κλάδος τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης. Ἡ ἐπιστήμη προσεπάθησε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, ἐπινοήσασα τὸν νόμον τῆς ἀ ν τ α ν α κ λ ά σ ε ω ς ἤτοι τὴν θλάσιν καὶ ἀνάκλησιν, κατὰ γεωμετρικὴν γωνίαν, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὑάλου ἀκτίνων, ἐκπεμπομένων ἀπὸ τῶν σωμάτων. Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος, καίτοι εὐλογοφανής, καίτοι λογικός, καίτοι μηδαμῶς ἀποκρουστέος,

Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Ἐδουάρδου ἐν Ἀθήναις.

πόσον ὀλίγα μᾶς λέγει, ἀκριβῶς διότι δὲν δύναται νὰ εἰπῇ περισσότερα; Δὲν λέγει ἐν πρώτοις τί φύσεως πρᾶγμα εἶναι ἀκτῖνες, ἀπό σ κ ο τ ε ι ν ῶ ν σωμάτων ἐκπεμπόμεναι, ἂν εἶναι δηλ. αὐτὰ τό ἡλιακὸν φῶς; ἢ ἰδιαίτεραι ἀκτῖνες, ἀνήκουσαι ἐν τῇ φύσει τῶν σωμάτων.[1]

Δέν λέγει ἐπίσης, τί θὰ εἴπῃ θλάσις τῶν ἀκτίνων καὶ τὸ κυριώτερον, πῶς γίνεται ἡ θλάσις αὐτή.

Ἀλλὰ νομίζετε, ὅτι ἀρκεῖ καὶ μία ἁπλῆ γεωμετρικὴ θεωρία, ἵνα διαφωτίσῃ ὅλα τὰ παράδοξα, τὰ ὁποῖα δεικνύει, ὅτι κατέχει ὁ κατοπτρισμός; Δύναται π.χ. νὰ εἴπῃ ἡ ἐπιστήμη, πῶς ἐν τῷ κατόπτρῳ τηρεῖται, ἔστω καὶ εἰκονικῶς ὁ νόμος τῶν ἀποστάσεων; Πῶς; ἐν τῷ εἰδώλῳ ἀναπαρίσταται αὐτούσιον τὸ ἀντικείμενον μὲ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας, μὲ τὰ χρώματα αὐτοῦ καὶ τὰς γραμμάς; Πῶς λάμπει τὸ εἴδωλον τοῦ χρυσοῦ, ὡσεὶ ἦτο αὐτὸς ὁ χρυσός καὶ πῶς ἀκτινοβολεῖ τὸ εἴδωλον τοῦ ἀδάμαντος, ὡσεὶ ἦτο αὐτὸς ὁ ἀδάμας; ἀφοῦ γνωρίζομεν, ὅτι μόνον ὁ ἀ λ η θ ὴ ς χρυσός ἔχει λάμψιν χρυσοῦ καὶ μόνον ὁ ἀ λ η θ ὴ ς ἀδάμας ἔχει ἀκτινοβολίαν ἀδάμαντος; Πῶς ἀναπαρίσταται ἐν τῷ κατοπτρισμῷ ἡ καλλονὴ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ εὐγραμμίᾳ καὶ τῇ ἕλξει, ὥστε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐνίοτε νὰ ἐξαπατήσῃ, αὐτὸ ὅπερ ἔπαθεν ὁ Νάρκισος, ἐρασθεὶς τῆς ἰδίας αὐτοῦ μορφῆς, ἣν εἶδεν εἰς τὰ μαρμαίροντα τῆς λίμνης ὕδατα; Πῶς ἐν τῷ εἰδώλῳ ζωγραφεῖται ἡ λύπη ἢ ἡ χαρά, ἣν ἔχει αὐτὸ τὸ χαῖρον ἢ λυπούμενον ὑποκείμενον;

Οὐδὲν περὶ τούτων γνωρίζει ἡ ἐπιστήμη· ὁ δὲ νόμος τῆς ἀντανακλάσεως εἶναι τοσοῦτον ἁπλοῦς καὶ γενικός, ὥστε κατ' ἐλάχιστον μόνον διαφέρει ἑνὸς ἄλλου νόμου, ὅστις ἠδύνατο νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ τῇ περιστάσει, καὶ ὅστις τοὐλάχιστον δὲν θὰ ἔχρηζεν ἀποδείξεως, διότι θὰ ἦτο καταληπτὸς ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον: ἵ ν α τ ε λ ε σ θ ῇ κ α τ ο π τ ρ ι σ μ ό ς, καὶ τὸ εἴδωλον ἑνός ὑλικοῦ σ ώ μ α τ ο ς ἐ μ φ α ν ι σ θῇ ἐν κ α τ ο π τ ρ ῳ, ἀ ν ά γ κ η π ᾶ σ α τὸ σῶμα ν ὰ ε ὑ ρ ε θ ῇ κ α τέναντι τοῦ κ α τ ό π τ ρ ο υ τ ο ύ τ ο υ!

***

Λάβωμεν ἓν ἕτερον παράδειγμα, ἀπὸ ἄλλην τινα ἐπιστήμην, τὴν γεωπονίαν. Πάντες γνωρίζομεν, ὅτι ἵνα παραχθῇ ἐκ τῆς γῆς δένδρον τι ἀνάγκη νὰ ῥιφθῇ εἰς αὐτὴν ὁ σπόρος τοῦ δένδρου. Τοῦτο τὸ γνωρίζομεν καλῶς, διότι ἐσυνειθίσαμεν νὰ τὸ βλέπωμεν ἐπαναλαμβανόμενον δι' ὅλα τὰ φυτά καὶ δι' ὅλα τὰ δένδρα, καὶ τουτο ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον ἀπαράβατον νόμον τῆς φυτογονίας. Ἀλλ' ἂν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ἁπλοῦν τοῦτο φαινόμενον βαθύτερον, εἰς πόσας ἀπορίας δὲν θὰ ἐμπλακῶμεν;

Ἀπὸ τὸν μικρὸν ἐκεῖνον σπόρον ἐξέρχεται κατ' ἀρχὰς μίσχος τις, ὅστις σὺν τῷ χρόνῳ μεταβάλλεται εἰς κορμὸν δένδρου, ἔχοντος ρίζας ἐμπεπηγμένας εἰς τὴν γῆν. Ἂν πρὶν ἐμβάλωμεν τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν, χωρίσωμεν αὐτὸν εἰς δύο, οὐδὲ κορμὸν οὐδὲ ρίζας θὰ εὕρωμεν ἐντός αὐτοῦ, ἀλλὰ συμπαγῆ τινα καὶ ὁμοιόμορφον μάζαν, ζύμην περίπου τινά, ἧς πάντα τὰ μέρη τὴν αὐτὴν παρουσιάζουσι ποιότητα καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα.

Ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τοῦ κορμοῦ φύονται κλάδοι καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων φύλλα καὶ ἄνθη· γεννῶνται εἶτα καρποὶ καὶ ἐντὸς τῶν καρπῶν εὑρίσκονται πολλοὶ σπόροι, ὅμοιοι πρὸς τὸν ἕνα, τὸν ὁποῖον ἐρρίψαμεν εἰς τὴν γῆν. Βεβαιότατον, ὅτι καὶ οἱ νέοι σπόροι καὶ οἱ καρποὶ καὶ ὁ χυμὸς αὐτῶν καὶ τὸ χρῶμα καὶ τὸ ἄρωμα ἐμπεριείχοντο ἐντὸς τοῦ ἑνὸς σπόρου. Ἀνοίξατε ὅμως πάλιν ἕνα ἐκ τῶν παραχθέντων σπόρων καὶ καλέσατε τὸν μᾶλλον περιώνυμον τῆς ὑφηλίου γεωπόνον, ἐκεῖνον ὅστις γνωρίζει ἀπ' ἔξω ὅλα τὰ φυτά καὶ ὅλα τὰ δένδρα καὶ ὅλας τὰς βοτάνας τῆς γῆς καὶ ὅστις ἐπίσης γνωρίζει, ὡς ἄριστα, πάντας τοὺς νόμους τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν εἰδῶν· καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ποῖον μόριον ἐκ τῆς ὁμοιομόρφου ἐκείνης ζύμης τοῦ σπόρου θὰ γίνῃ κορμὸς καὶ ποῖον ἄλλο θὰ γίνῃ ρίζα, καὶ ποῖον

[1] Σημειωτέον, ὅτι, ὅταν εὑρέθη ὁ νόμος τῆς ἀντανακλάσεως, δὲν εἶχον καθορισθῆ αἱ ὁδικαὶ ἀκτῖνες τῶν σωμάτων, οὔτε εἶχον ἀνακαλυφθῆ αἱ ἀκτῖνες Ν.

θὰ γίνῃ ἄνθος, καὶ ποῖον θὰ γίνῃ καρπός. Δὲν θὰ εἴπῃ οὐδεμίαν ὑπερβολήν, ἂν σᾶς ἀπαντήσῃ, ὅτι γνωρίζει τόσα περὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων, ὅσα καὶ ἡμεῖς, οἵτινες τὸν ἐρωτᾶτε.

Καὶ ἂν ὁ φραγμὸς αὐτὸς ὀρθοῦται ἄκαμπτος αὐστηρὸς ἀδιάσειστος καὶ εἰς τὰ ἥττον ἐπουσιώδη φυσικὰ φαινόμενα, τί θέλετε νὰ εἴπῃ ὁ ἐπιστήμων περὶ τοῦ ὑψίστου τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γεγονότων τῆς ἐνοργάνου ζωῆς, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις εἶναι συνηνωμένη μὲ τὸ μέγα μυστήριον τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως;

Δὲν ἀποτολμῶ νὰ ἐρωτήσω τοὺς ὑλοποιοῦντας τὴν ψυχὴν ἐπιστήμονας τί φρονοῦσι περὶ συνειδήσεως καὶ τύψεως συνειδότος, καὶ περὶ μεταμελείας ἐπὶ τελεσθέντι ἀνοσιουργήματι, καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ ἐμφύτου ἰδέας τοῦ κακοῦ, καὶ περὶ ἐμφύτου ἰδέας τοῦ ὑψηλοῦ καὶ τοῦ ὡραίου. Καὶ δὲν τολμῶ νὰ τοὺς ἐρωτήσω, διότι δὲν θέλω νὰ μοὶ εἴπωσιν, ὅτι ἀναμιγνύω θεολογικὰ ζητήματα εἰς καθαρῶς ἐπιστημονικὴν συζήτησιν. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπεραπολογηθῇ ἡ Ἐπιστήμη μόνη, μὲ ὅλον τὸ κῦρος τῆς γνώμης αὐτῆς καὶ ἄνευ τῆς συνηγορίας ἱεροκηρύκων· αὐτὴ καὶ ἡλικίαν ἔχει ὥριμον καὶ ἡ γνώμη της εἶναι ἀρκούντως σεβαστή.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί διακηρύττει ἡ Ἐπιστήμη πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἐπιμένουν νὰ τὴν παραρρύουν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ἀνοήτων αὐτῶν ἰδεῶν.

Πλανᾶσθε, νὰ νομίζετε, ὅτι ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη καλεῖται θετική, διότι ἔλυσεν ὅλα τὰ μυστήρια τῆς φύσεως πειραματικῶς καὶ ὑπήγαγεν ὅλα ὑπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους· συκοφαντεῖτε ν' ἀποδίδετε εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν, ὅτι ὡς δόγμα ἀνέγραψε τὴν παντοδυναμίαν τῆς ὕλης. Πολοῦ γε καὶ δή. Ἡ θετικὴ ἐπιστήμα καλεῖται οὕτως ἀκριβῶς, διότι, καθορῶσα καὶ ἀναγνωρίζουσα φαινόμενα ἐν τῇ φύσει, εἰς ἃ μόνον ὑπερφυσικὴ ἐξήγησις χωρεῖ, ἐπιμελῶς ἀπέχεται τῆς ματαίας περὶ αὐτῶν ἐρεύνης, ἵνα μὴ χάνῃ τὸν καιρόν της, τὸν τόσον πολύτιμον διὰ τὴν κάρπιμον ἐργασίαν ἐπὶ θετικῶν καὶ ὠφελίμων διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀποτελεσμάτων.

Ἀναγνωρίζετε δὲ ἡ θετικὴ ἐπιστήμη τὴν ὑπερφυσικὴν ἀρχὴν τῶν φαινομένων καὶ ἰδιαίτατα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, οὔτε διότι ὑπακούει εἰς προλήψεις, οὔτε, διότι θέλει νὰ φαίνεται ἀδρόφρων προς συναδέλφους της ἄλλας ἐπιστήμας, ὧν ἔργον ἐστὶ ἀποκλειστικὸν ἡ ἀπὸ μεταφυσικῆς ἀπόψεως μελέτη τῶν σχετικῶν ζητημάτων, ἀλλ' οὔτε ἐκ προβλέψεως συνετῆς, ἵνα ἀπομακρύνῃ τὸν κίνδυνον, ὃν διατρέχουσιν αἱ κοινωνίαι ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν. Τὸ πράττει, διότι εὑρίσκεται εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀνάγκην νὰ τὸ πράξῃ, νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὑπερφυσικὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς, ὡς πόρισμα τῶν μελετῶν αὐτῆς καὶ ὡς ἀξίωμα ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως.

Δὲν κρίνω κατάλληλον τὴν περίστασιν ἐν τῇ συντόμῳ ταύτῃ μελέτῃ, νὰ ἐπιληφθῶ τῶν ζητημάτων τοῦ ὑπνωτισμοῦ τοῦ ἄνευ σύρματος τηλεγράφου, τῶν ἀκτίνων X, καὶ τῶν ἀκτίνων N, ἅτινα θεωροῦνται ἀναμφισβήτητα παρ' ὅλων καθὸ πειραματικῶς βεβαιωμένα, ἀλλ' οὔτε νὰ ἐπασχοληθῶ ἐπὶ τῆς τηλεπαθείας, τῆς τηλαισθείας, τοῦ πνευματισμοῦ, τῶν κινουμένων τραπεζῶν καὶ τῶν τοιούτων, ἅτινα ὑπὸ πολλῶν εἰσέτι ἀμφισβάλλονται. Δὲν θὰ ἐξειτάσω, ἂν καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ τῶν φαινομένων τούτων ὀφείλονται εἰς ὑ λ ι κ ὸ ν ρευστόν, ὡς οἱ ὑλοποιηταὶ τῆς ψυχῆς ἰσχυρίζονται, ἢ εἰς π ν ε υ μ α τ ι κ ό ν, ὡς ἐγὼ παραδέχομαι καὶ αποδεικνύω ἐν τῇ περὶ Δημιουργίας συγγραφῇ μου. Εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ἀνσβάλω τὴν ἐξέτασιν πάντων τούτων εἰς εὐθετώτερον χρόνον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ ἀποδείξω ἀπὸ τοῦδε, διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τοὐλάχιστον, ὅτι αὐτὴ ἡ θετικὴ ἐπιστήμη ὁμολογεῖ τὴν ὕπαρξιν ἀλύτων μυστυρίων ἐν τῇ φύσει, εἰς ἃ ἀποδίδει ὑπερφυσικὴν ἀρχήν, θὰ ἀρκεσθῶ εἰς ἓν καὶ μόνον παράδειγμα, ἀλλ' ἰσχυρότατον καὶ χαρακτηριστικώτατον.

Θὰ λάβω πάλιν ὡς ἀντικείμενον τὸν σπόρον, καὶ ἐρωτῶ: ἀφοῦ ἵν' ὑπάρξῃ δένδρον, ἀνάγκη νὰ π ρ ο ύ π ά ρ ξ ῃ σπόρος, ἵνα ὑπάρξῃ δὲ σπόρος ἀνάγκη νὰ προϋπάρξῃ δένδρον, ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων προηγήθη ἐν τῇ δημιουργικῇ τάξει; Ἰδοὺ τὶ ἀπαντᾷ ἡ λογική, ἡ ὁποία εἶναι τὸ ἰσχυρότερον ὄργανον τῆς Ἐπιστήμης. Ἐπειδὴ ὁ σπόρος, ἵνα παραγάγῃ δένδρον, ἀνάγκη νὰ προῆλθεν ἀπὸ δένδρου. κ α θ ό σ ο ν μ ό ν ο ν τ ό τ ε θ ὰ π ε ρ ι κ λ ε ί ε ι ἐ ν α ὐ τ ῷ τ ὰ σ υ ρ τ α τ ι κ ὰ τ ο ῦ δ έ ν δ ρ ο υ, ἄρα, κατ' ἀνέκκλητον ἀπόφανσιν τῆς αἰωνίας λογικῆς, τὸ δένδρον προηγήθη ἐν τῇ τάξει, ἤτοι ἐγένετο πρῶτον. Μὴ ὑπάρχοντος, λοιπόν, προγενεστέρως σπόρου, τὸ πρῶτον ἢ τὰ πρῶτα δένδρα ἐγένοντο ἄνευ σπόρων. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ σημερινῇ ἐξελίξει τῶν πραγμάτων ἡ παραγωγὴ τοῦ δένδρου ἀπὸ τὸν σπόρον ἀποτελεῖ τὸν ἀπαράβατον καὶ γνωστὸν φυσικὸν νόμον, ὅτι τὸ πρῶτον ἢ τὰ πρῶτα δένδρα ἐγένοντο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ φυσικοῦ τούτου νόμου, ἑπομένως κατ' ἄλλον τινὰ νόμον ἄγνωστον ἡμῖν καὶ δὴ ὑπερφυσικόν.

Ἀλλὰ καὶ ἔτι πλέον. Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς δι' ὃν ὑπάρχει σήμερον ὁ σπόρος εἶναι τὸ δένδρον. τὸ χρήσιμον ἐν τῇ ζωῇ, οὐχὶ δὲ αὐτὸς ὁ σπόρος, ὅστις ἂν δὲν εἶχε λόγον τὴν παραγωγὴν τοῦ δένδρου θὰ ἦτο πάντῃ περιττός, συνάγεται, ὅτι ὁ σκοπός, ἤτοι τὸ δένδρον ἐγένετο κατὰ πρῶτον ὑπερφυσικῶς· ἡ ἀνωτάτη δὲ καὶ ὑπερφυσικὴ ἐκείνη δυναμις, ἥτις ἠδύνατο καὶ ἐγνώριζε τὸν τρόπον νὰ παραγάγῃ δένδρον ἄνευ σπόρου, νὰ ἦναι δὲ προσέτι τὸ δένδρον καρποφόρον. εἶχε καὶ τὴν δύναμιν, ἐγνώριζε καὶ τὸν τρόπον. ἀλλ' ἐπὶ πλέον εἶχε καὶ τὴν πρόνοιαν νὰ προικίσῃ τὸ δένδρον μὲ τὴν ἰδιότητα, πλὴν τοῦ νὰ παράγῃ καρπόν, νὰ παραγάγῃ καὶ σπόρον, ἐν ᾧ, ὡς ἐν παραφυλακῇ, νὰ περικλείνται ἡ ἀρχικὴ δύναμις τῆς παραγωγῆς τοῦ πρωτου δένδρου, ὅπερ ἄνευ σπόρου ἐγένετο, καὶ ἰδοὺ ὁ νόμος τῆς παραγωγῆς τοῦ ὁμοίου, νόμος πλέον φυσικός. τεθεὶς ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης δυνάμεως. Τὸ παράδειγμα δὲ τοῦ σπόρου, ὅπερ ἐλάβομεν ἐκ τῆς φυτικῆς ζωῆς, προκύπτει εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς ζωῆς, μέχρι τῆς ἀνωτάτης, ἥτις εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ζωή.

Ἡ δύναμις δὲ τῶν ἀνωτέρω σκέψεων εἶναι τοσοῦτον ἰσχυρὰ καὶ τοσοῦτον πειστική, ὥστε οὐδὲν φιλοσοφικὸν ἢ ἐπιστημονικὸν σύστημα ὅσον σοφὸν καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δύναται νὰ τὴν μεταβάλῃ. Περὶ τούτου δὲ πεπεισμένοι καὶ οἱ μεγάλοι ἐπιστήμονες, ὧν ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω, διαποροῦσιν ἱστάμενοι πρὸ τοῦ ἀγνώστου καὶ μυττηριώδους τῆς αἰτίας καὶ τῆς ἀρχῆς

τῶν πραγμάτων καὶ ἀδιστάκτως ἀποφαίνονται, ἐν ὁμοθύμῳ ὁμοφωνίᾳ ὅτι οὐδεμία φυσικὴ ἐξήγησις ἔχει χώραν δι' αὐτά.

Οὐδεὶς λογικὸς ἄνθρωπος εἶναι ἱκανὸς νὰ θέσῃ ὑπὸ ἀμφιβολίαν τὴν ᾠτεινοτάτην αὐτὴν ἀλήθειαν, ἥτις ἀπορρέει εὐθὺς ἐκ τῆς λογικῆς. καὶ διὰ τοῦτο ὁ Δαυὶδ ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ τὸν μέγαν αὐτοῦ ἀφορισμόν: Μ ό ν ο ν ἄ ῥ ῳ ν ε ἶ π ε ν ἐ ν κ α ρ δ ί ᾳ α ὐ τ ο ῦ «οὐκ ἔ σ τ ι Θ ε ό ς».

***

Δι' ὅλα ταῦτα, καὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ζωϊκοῦ ἠλεκτρομαγνητικοῦ ρεύματος ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι οὐδὲν προσεπορίσατο ἐν τῷ ἀλύτῳ μυστηρίῳ τῆς ζωῆς. Ἀποροῦμεν μάλιστα πῶς ὑπάρχουσι μεμελετημένοι ἐπιστήμονες παραλληλίζοντες τὸ ρεῦμα τοῦτο πρὸς τὴν ζωήν, καὶ ἄλλοι πρὸς τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ τὴν αἴσθησιν τοῦ σώματος αὐτὸ ἀφομοιοῦντες.

Ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι ὁ μηχανισμὸς τῆς ζωῆς εἶναι τοσοῦτον πολυσύνθετος. τὰ συντρέχοντα στοιχεῖα εἶναι τοσοῦτον πολλὰ καὶ διάφορα, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ, ἂν ὑπάρχῃ ἓν τούτων καὶ ποῖον ἐξ ὅλων, ὅπερ νὰ ᾖναι αὐτὴ ἡ ψυχή, ἂν καὶ ἡ ἔλλειψις πολλάκις ἑνὸς ἐξ αὐτῶν δύναται ἀμέσως νὰ διακόψῃ τὴν συνέχειαν τῆς ζωῆς. Δύναται π. χ· νὰ ὑπάρξῃ ζωὴ ἀνθρώπου ἄνευ αἵματος; Ἀνοίξατε μικρὰν ὀπὴν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι καὶ ἀφήσατε νὰ ἐκρεύσῃ ἐκεῖθεν τὸ ἐρυθρὸν ἐκεῖνο ρευστόν, ὅπερ ὀνομάζομεν αἷμα, καὶ εἰπατέ μοι, ἂν μετὰ τὴν ἐκροὴν καὶ τῆς τελευταίας σταγῶνος, ὑπάρξῃ πλέον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ψυχή.

Ἀλλὰ ποῖος λογικὸς ἄνθρωπος, ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου βασιζόμενος, δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι, ἀφοῦ, ἐκρεύσαντος τοῦ αἵματος, ἐξέλιπε καὶ ἡ ψυχή, ὅτι ἐν τῷ αἵματι μόνον ἡ ψυχὴ ἦ μᾶλλον, ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ αἷμα ἦτον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου;

Τί θὰ γίνῃ δὲ τὸ αἷμα ὅταν ἐκρεύσῃ τοῦ σώματος; Βεβαιότατον, ὅτι θὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν νόμον τῆς σήψεως καὶ τῆς ἀποσυνθέσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ ἀποσυντεθῇ τὸ αἷμα πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι θὰ ἀποσυντεθῇ καὶ ἡ ψυχή, ἥτις σὺν τῇ ἐκροῇ αὐτοῦ ἐξέρευσε καὶ αὐτὴ του σώματος; Ἀλλὰ ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ αἷμα εἶναι ἡ ψυχή, ποῖοι λόγοι δύνανται νὰ ἐξαναγκάσωσιν ἡμᾶς νὰ εἴπωμεν ὅτι ψυχὴ εἶναι τὸ ἠλεκτρομαγνητικὸν ζωϊκὸν ρευστόν, εἴτε μετὰ πόλων νὰ δεχθῶμεν, εἴτε ἄνευ πόλων, εἴτε δεχθῶμεν, ὅτι οἱ πόλοι αὐτοῦ εὑρίσκονται εἰς τὸ δεῖνα ἢ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ σώματος;

Ἀφοῦ τὸ ζωϊκὸν ἠλεκτρομαγνητικὸν ρευστὸν εἶναι ὕλη, καὶ ἀφοῦ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ζωῆς θὰ ἐκρεύσῃ ἀπὸ τοῦ σώματος, εἴτε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, εἴτε ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ, εἴτε ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλο μέρος θέλετε, διατί αὐτὸ καὶ μόνον δύναται ν' ἀπολαύῃ προνομίου ἰδιαιτέρου, καὶ τοσοῦτον μάλιστα ἐξαιρετικοῦ, ὥστε νὰ τίθεται ὑπεράνω τῶν νόμων τῆς φύσεως;

Εἶπε μὲν ὁ Père Secchi τὸ ἀξίωμά του, ο ὐ δ ὲ ν ἀ π ό λ υ τ α ι ἐ ν τ ῇ φ ύ σ ε ι, ἀλλὰ δὲν εἶπε καὶ οὐδὲν ἀποσυντίθεται, ἢ, μᾶλλον, δὲν εἶπεν ἄλλο ἀποσυντίθεται καὶ ἄλλο ὄχι.

Ἐὰν δὲ τὸ ρευστὸν αἷμα, ἐκρεῦσαν τοῦ σώματος ἀποσυντίθεται, διότι εἶναι ὕλη, ἐὰν ὁ ὁλόκληρον τὸ σῶμα, μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ζωῆς, θὰ ἀποσυντεθῇ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, ὡς ἀποτελούμενον ἀπὸ ὕλην, διατὶ καὶ τὸ ἠλεκρομαγνητικὸν ζωϊκὸν ρευστὸν ὅπερ ἀπετέλει καὶ τοῦτο μέρος τοῦ σώματος καὶ ὅπερ εἶναι ὡσαύτως ὕλη, δὲν θὰ ἀποσυντεθῇ καὶ τοῦτο, εἰς τὸν γενικὸν νόμον τῆς ὕλης ὑποτασσόμενον; Ἡ ἀποσύνθεσις εἶναι νόμος φυσικὸς, εἶναι νόμος τῆς ὕλης γενικός, καὶ ὁ μόνος, ἀληθῶς νόμος, ὅστις διὰ τῆς λύσεως τῆς συνεκτικότητος τῶν ἐλαχίστων ἀπειροστομορίων διευκολύνει τὰς ποικίλας διαμορφώσεις καὶ μεταμορφώσεις, ἃς ἡ ὕλη ὑποδύεται ἀκαταπαύστως, διαιωνιζομένη ἐν τοῖς εἴδεσιν. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ζωϊκὸν ἠλεκτρομαγνητικὸν ρευστὸν δὲν ἀκολουθεῖ τὸν γενικώτατον αὐτὸν νόμον τῆς ὕλης, τὸν τῆς ἀποσυνθέσεως, εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὕλη;

Μαστίζουσι τὸν ἄνεμον λοιπὸν, ὅσοι ζητοῦσι ν' ἀποδείξωσι τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἀθανασίας τῆς ὕλης, ἐὰν δὲν ἀποδεικνύωσιν ἐπὶ πᾶσι τὴν ἀθανασίαν τῆς συνειδήσεως.

Διότι ψ υ χ ὴ ἐ σ τ ὶ σ υ ν ε ί δ η σ ι ς τ ο ῦ ἐ γ ώ, καὶ ἄνευ τούτου ἡ ψυχὴ εἶναι ὄνομα κενόν, εἶναι οὐτοπία, εἶναι τραγέλαφος. Τί ἐνδιαφέρει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν χάνεται τὸ ἠλεκτρομαγνητικόν του ρευστόν, ἀφοῦ χωρισθῇ ἐκ τοῦ σώματος, ὅταν χάνεται τὸ ἐ γ ὼ τ ο υ, ἡ προσωπικότης του μετὰ τῆς μνήμης καὶ ὅλων τῶν λο πῶν;

Ἀφοῦ τὸ ρευστὸν, χωρισθὲν ἐκ τοῦ σώματος οὐδεμίαν θὰ ἔχῃ πλέον αἴσθησιν τῆς προτέρας ἐν τῷ ῥῴματι διαμονῆς του, ἀλλ' οὔτε καὶ ἂν μετεμψυχωθῇ εἰς ἄλλον ἄνθρωπον, οὐδεμίαν θὰ ἔχῃ ἀναμνήσιν τοῦ ἐν τῷ προηγηθέντι σώματι βίου του, τί ἐνδιαφέρει τὸν ἄνθρωπον νὰ μεριμνήσῃ περὶ αὐτοῦ πλειότερον τοῦ ὅσον δέδοται νὰ μεριμνήσῃ περὶ τοῦ αἵματός του, περὶ τῶν νεύρων του, περὶ τῆς σαρκός του, περὶ τῶν ὀστέων του, περὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐν τῷ σώματί του στερεῶν καὶ ρευστῶν, ἀφοῦ οὐδὲ μόριον τούτων πάντων θ' ἀπολεσθῇ καθόσον, κατὰ τὸν Secchi, οὐδὲν ἀπόλλυται ἐν τῇ φύσει;

Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον τὸ ἀξίωμα τοῦ Secchi ἔχει ὑπόστασιν· ἀλλ' ὅσον αφορᾷ τὴν συνταύτισιν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ ἠλεκτρομαγνητικοῦ ρευστοῦ εἶναι μία χίμαιρα, ἀναξία τῆς ἀνθρωπίνης εὐφυΐας. Δύναται νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι τὸ ρευστὸν τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν ζωήν, ὡς συντελοῦσι καὶ πλεῖσται ἄλλαι οὐσίαι καὶ ὄργανα ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ δύναται νὰ θεωρηθῇ μάλιστα, ὡς αὐτὴ ἡ ἄμεσος ο ὐ σ ί α, δι' ἧς γίνεται ἡ λειτουργία τῶν αἰσθήσεων, ἀφοῦ διαρρέει τὰ νεῦρα, ἅτινα εἶναι τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα τῶν αἰσθήσεων· ἀλλ' οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξομοιώσῃ αὐτὸ πρὸς αὐτὴν τὴν ζωὴν πρὸς αὐτὴν τὴν αἴσθησιν, πρὸς αὐτὴν τὴν ψυχήν. Ὅτι εἶναι τὸ ἄμεσον ἐξυπηρετικὸν μεσον τῆς ψυχῆς τὸ ἀποδεικνύουσι τὰ πειράματα· ἀλλ' ακριβῶς διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι αὐτὸ ἡ ψυχή, διότι δὲν εἶνε λογικόν, ἀλλ' οὐδὲ κόσμιον. ὁ ὑπηρέτης νὰ εἶναι αὐθέντης καὶ κύριος. Ἄλλως τε τοῦ ἠλεκτομαγνητικοῦ ρευστοῦ ἐνεργοῦντος κ α τ ὰ μ έ ρ ο ς εἰς ἑκάστην τῶν αἰσθήσεων ἑκάστης δὲ τῶν αἰσθήσεων ἐχούσης ἴδιον ὀργανισμὸν καὶ τρόπον ἐνεργείας, πῶς ἤθελεν ἐξηγηθῇ τὸ α ν α μ φ ι σ β ή τ η τ ο ν ἑ ν ι α ῖ ο ν τῆς ψυχῆς;

Τί θὰ ἐλέγετε, παρακαλῶ, περὶ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐζήτει νὰ σᾶς πείσῃ, ὅτι τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα δύναται νὰ μεταβιβάσῃ μόνον του τηλεγράφημα καὶ νὰ σημειώσῃ σημεῖα τηλεγραφικὰ εἰς τὴν ἀποδεκτικὴν τηλεγραφικὴν μηχανήν, δυνάμενα ν' ἀποτελέσωσιν ἔστω καὶ τὴν ἀνοητοτέραν ἰδέαν, ἄνευ τοῦ τηλεγραφητοῦ; Καὶ ἂν ἠθέλετε θεωρήσει τὸν τοιοῦτον ἀνόητον, τερατολόγον, τί δικαιοῦσθε νὰ εἴπητε περὶ τοῦ ἄλλου ἐκείνου, ὅστις θὰ ἐκόπτετο νὰ σᾶς ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ ἠλεκτρομαγνητικὸν ρεῦμα τοῦ σώματος δὲν μεταβιβάζει μόνον τὴν σκέψιν καὶ τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλ' εἶναι αὐτὸ τοῦτο, τὸ ὁποῖον σκέπτεται καὶ ἀποφασίζει, αὐτό, τὸ ὁποῖον θέλει καὶ δύναται;

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι μόνον θεατρικὸς συγγραφεύς, ὅστις ὑπέστη τοιαύτας παρακρούσεις· σωρεία ἐπιστημόνων καὶ μὴ ζητοῦσι νὰ ἀποδώσωσιν ἐξαιρετικὴν ὅλως σημασίαν καὶ παντοδυναμίαν, οὐ μόνον εἰς τὸ ἠλεκτρικὸν ζωϊκὸν ρευστὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάσας ἐν γένει τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τὰς ἐνεργείας.

ΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΗΦΑΙΣΤΑΙΩΔΕΙΣ ΕΚΚΡΗΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΙΣΜΟΙ

Ὑπὸ ποίας φοβερᾶς κρίσεως διέρχεται ὁ ἡμέτερος γήϊνος φλοιός; Αἱ ἐπελθοῦσαι καταστροφαὶ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἐστοίχισαν τὴν ζωὴν πολυαρίθμων κατοίκων.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Σεπτέμβριον σεισμὸς μετέβαλεν εἰς ἐρείπια τὴν Καλάβριαν, ἀπάγων 5,000 θύματα· κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1906 ἐσημειώθησαν πολλαὶ σεισμικαὶ δονήσεις· τὴν 21 Μαρτίου, ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, τὸ ἔδαφος τῆς Ἰαπωνίας ἐκλονίσθη ἀπὸ κατακλυσμοῦ, ὅστις ἀνεταφίασε χιλιάδας ἀνθρώπων. Ἐν Σικελίᾳ, ἡ νῆσος τῆς Οὐστίκας, λεύγας τινὰς ἀπέχουσα τοῦ Παλέρμου, κατεπόθη ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ὁ Βεζούβιος ἀφυπνισθεὶς ἀπὸ μακροῦ ὕπνου, ἠγέρθη ἐκβάλλων μηκυσμοὺς καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ ἔρχεται νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν μεγαλόπολιν ταύτην διὰ καταστροφῆς, ἥτις ὑπερέβη πᾶσαν ἄλλην προηγουμένην.

Φαίνεται, ὅτι ὁ φλοιὸς τῆς γῆς διανύει νευρικὴν κρίσιν, ὅτι μία ἀνησυχία τὸν ταράσσει, καὶ τὸν κάμνει νὰ διέρχεται παρατεταμένην φάσιν ἀσιασίας καὶ δισταγμῶν.

Ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει τί εἶναι Ἡφαίστειον· μία ἀμυχή, ἓν ἀδύνατον σημεῖον ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. Αἱ ἐν βρασμῷ ὕλαι, αἵτινες εὑρίσκονται ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἡμετέρας σφαίρας ὁρμοῦσι διὰ τῆς χασμάδος ταύτης καὶ σχηματιζουσαι ἔκρηξιν, ἐκπέμπουσι πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν λάβας, ὕλας δηλαδὴ πεπυρακτωμένας ἐν ρευστῇ κατασταίσει, ὧν ἡ θερμοκρασία ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τοὺς 1000 βαθμούς! Ἐννοεῖ τις τὰς καταστροφάς, αἵτινες δύνανται νὰ προξενηθῶσιν ἀπὸ ποταμοὺς εὐφλέκτων ὑλῶν.

Τῆς ἐξόδου τῆς λάβας προηγοῦνται ἐκπομπαὶ ἀτμῶν, αἵτινες δύνανται νὰ ἀνέλθωσιν εἰς ὕψος μέχρι 10,000 μέτρων. Ὡς πρὸς τὸν ὄγκον τῆς λάβας εἶνε πελώριος· μία μόνον ἔκρηξις τοῦ Βεζουβίου κατὰ τὸ 1794, κατεκάλυψεν εἴκοσι τρία ἑκατομμύρια κυβικὰ μέτρα ἐκτάσεως.

Μετὰ μίαν ἔκρηξιν, ἡ ἑστία τοῦ πυρὸς ἀποφράσσεται ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς λάβας· ὁ παροξυσμὸς τοῦ ἡφαιστείου καταπραΰνεται μικρὸν κατὰ μικρόν, καὶ ἡ γαλήνη ἀποκαθίσταται, μέχρις ὅτου νέος τις κλονισμὸς τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, μία νέα ὤθησις τῶν ἐσωτέρων ὑλῶν ἐπέρχεται, ἵνα φανερώσῃ νέαν ἐκδήλωσιν τοῦ κεντρικοῦ πυρός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζῶμεν, χωριζόμενοι μόνον διὰ μιᾶς στερεᾶς ἐπιδερμίδος, ἥτις σχετικῶς πρὸς τὰς διαστάσεις τῆς γῆς, εἶνε λεπτοτέρα τοῦ κελύφους ὠοῦ! Καὶ ποίου ὠοῦ! Ὠοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ κροκὸς ἠδύνατο νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τήξεως βράχων.

Τὸ ἰδιαίτερον εἰς τὰ ὑφαιστιώδη φαινόμενα εἶναι ἡ παράδοξος τυποθέτησις τῶν ἡφαιστείων ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς σφαίρας. Ἐπὶ μακρὸν ἐπιστεύετο, ὅτι κατὰ τύχην εἶχον σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλὰ βαθυτέρα μελέτη τῆς γενικῆς γεωγραφίας ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ κατανομὴ αὐτῶν δὲν εἶναι ἄνευ σημασίας καὶ τὰ ἡφαίστεια καθιδρύθησαν ἐπὶ τῶν μεγάλων γραμμῶν τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ γηΐνου φλοιοῦ.

Ἐν τῇ γενικῇ γεωγραφίᾳ τῆς γῆς ὑπάρχει μία λεπτομέρεια περίεργος, καὶ ἥτις ἐξηγεῖ διατὶ ἡ Μεσόγειος, καὶ ἰδιαιτέρως τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ἰταλίας εἶναι χῶραι μὲ ἡφαίστεια καὶ μὲ σεισμούς. Ἡ πίεσις τῆς Μεσογείου θαλάσσης δίδει πλήρη ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου.

Περὶξ τῆς γῆς βασιλεύει ἓν ἀπέραντον βάραθρον, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἀπὸ τῶν μεγάλων Ὠκεανῶν, ἀπὸ τὸν χορισμῶν τῶν δύο Ἀμερικῶν ἐν Παναμᾷ καὶ ἀπὸ τὴν Μεσόγειον ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ βάραθρον τοῦτο εἶνε λοιπόν, κατ' οὐσίαν, μία ζώνη ὑποσκάψεως τῆς γῆς καὶ εἶναι φυσικώτατον, ὅτι κάμνει νὰ ἀναπηδῶσιν ἡφαίστεια. Οὕτω ἐξηγεῖται ἡ παρουσία τοῦ Βεζουβίου, τῆς Αἴτνης, τοῦ Στρομπόλι καὶ ἡ ὕπαρξις τῶν σεισμικῶν φαινομένων ἅτινα κλονίζουσι τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Ἀλγερίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλὰ διατί ὑπάρχουσιν ἐποχαί, καθ' ἃς αἱ διαταράξεις τῆς γῆς συμβαίνουσι μετὰ μείζονος βιαιότητος; Φαίνεται, ὅτι ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὑφιστάμεθα ἀνώτατον τινα ὅρον τῆς ἀσταθείας τοῦ ἡμετέρου γηΐνου φλοιοῦ.

Ἡ ἐπιστήμη περὶ τούτου μόνον ὑποθέσεις ἐπιφέρει. Ὅπερ ὅμως εἶναι βέβαιον, εἶναι ἡ σύμπτωσις τῶν μεγίστων ἡλιακῶν ἀκτίνων μετὰ τῶν διαταράξεων τῶν πηξίδ ων καὶ τῶν σεισμικῶν δονήσεων. Ὁσάκις ἔλθωμεν εἰς τὴν περίοδον τῶν μεγάλων κηλίδων τοῦ ἡλίου καὶ ἤδη εὑρισκόμεθα εἰς ταύτην δέον ν' ἀναμείνωμεν σεισμικὰς ταραχὰς τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

Ἡ σελήνη καὶ ὁ ἥλιος διὰ τῶν ἕλξεων αὐτῶν παράγουσι πλημμύρας εἰς τὴν ρευστὴν μάζαν, ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, αἱ δὲ πλήμμυραι αὗται, ὅταν καθίστανται ἰσχυρότεραι τοῦ συνήθους, διαταράττουσι τὸν στερεὸν φλοιόν, ὅστις δέχεται τοὺς τιναγμοὺς τῶν ἐκ λάβας κυμάτων.

Αἱ πλήμμυραι λοιπὸν αὗται ἀποβαίνουσιν ἰσχυρότεραι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἰσημερινῶν, ἡμεῖς δὲ τώρα διερχόμεθα τὴν θερινὴν ἰσημερίαν· εἶναι τοσοῦτον τοῦτο ἀληθές, ὥστε κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἡμέραν τῆς ἰσημερίας, τουτ' ἔστι τὴν 21 Μαρτίου, ἡ Ἰαπωνία ἔτρεμε καὶ ἡ νῆσος τῆς Οὐστίκας κατεποντίζετο.

Τέλος τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τοῦ ὄρους Πελὲ (Pelée) εἰς τὴν Μαρτινίκαν, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἡ γῆ εὑρίσκοντο ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ, οὗ ἕνεκα ἡ ἐξασκουμένη παρ' αὐτῶν ἀμοιβαία ἕλξις εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνωτάτην αὐτῆς ἔντασιν.

Ὡς φαίνεται διερχόμεθα κακὴν περίοδον.

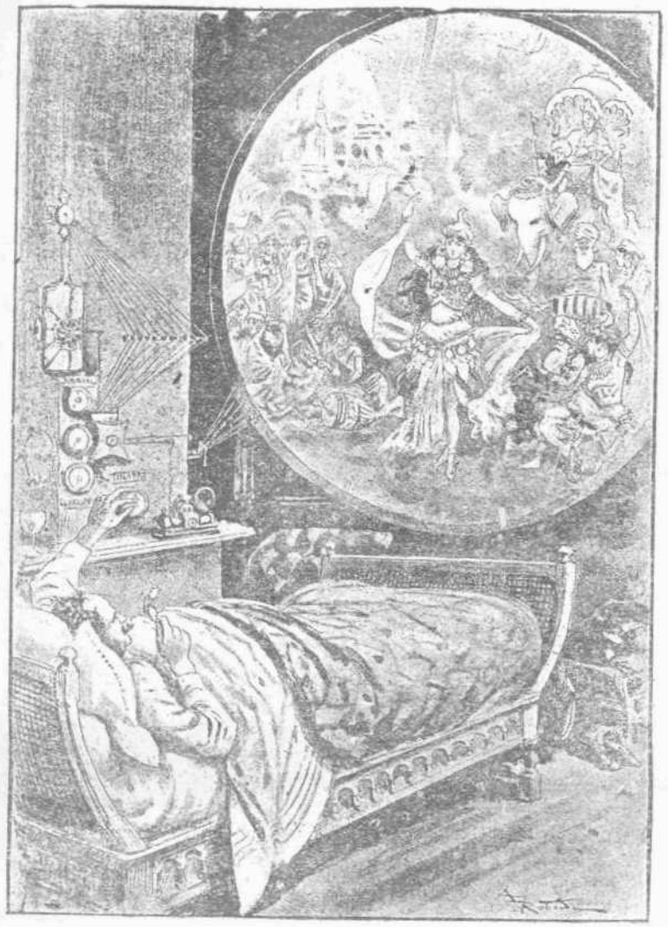

Ὁ ἠλεκτρισμὸς καὶ ἡ πρόοδος τῶν ἀνακαλύψεων. (Ἐν τῇ Ἐκθέσει).
Ἀπὸ τῆς κλίνης ἀκροᾶται καὶ βλέπει θεατρικὴν παράστασιν.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΜΙΛΑΝΟΥ

ΚΑΙ Η ΣΗΡΑΓΞ ΤΟΥ ΣΕΜΠΛΟΝ

Δύο κυρίως πράγματα ἔχει τις νὰ θαυμάσῃ ἐπισκεπτόμενος τὴν ὡραίαν ταύτην Ἔκθεσιν τῆς Ἰταλικῆς μεγαλουπόλεως, πρῶτον ὅτι αὕτη ὀφείλεται κατα πρώτιστον καὶ μέγιστον μέρος εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ δεύτερον τὰς ὄντως καταπληκτικὰς καὶ γιγαντιαίας προόδους, τὰς ὁποίας ἐπετέλεσε κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἡ Ἰταλία εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτηλίας.

Πρὸ πενταετίας περίπου καὶ ἀκριβῶς τῇ 20 Ἰουνίου 1901 συνῆλθον εἰς τὸ Δημαρχεῖον τοῦ Μιλάνου ἱκανοὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων πολιτῶν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἑορτάσωσι τὸ εὐφρόσυνον γεγονὸς, ὅπερ θὰ συντελεῖτο κατὰ τὸ παρὸν ἔτος —τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σήραγγος τοῦ Σεμπλὸν—διὰ τῆς διοργανώσεως μικρᾶς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως ἐν Μιλάνῳ. Κατ' ἀρχὰς ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ Ἔκθεσις αὕτη μὴ λάβῃ γενικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τρία μεγάλα διαμερίσματα, τὸ τῆς Συγκοινωνίας διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, τὸ τῶν Διακοσμητικῶν τεχνῶν καὶ τέλος τὸ κυρίως καλλιτεχνικόν.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως ὁ ἐνθουσιασμὸς, τὸν ὁποῖον προεκάλεσε καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἡ ἰδέα τῆς Ἐκθέσεως, ἡ διαθρύπτουσα τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, καὶ αἱ πολλαὶ πρὸς συμμετοχὴν αἰτήσεις καὶ αἱ συμπάθειαι αἱ ἐκδηλωθεῖσαι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἠνάγκασαν τὸ διοργανωτικὸν Κομιτάτον τῆς Ἐκθέσεως νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν γενικώτερον χαρακτῆρα, καὶ οὕτω σήμερον ἡ Ἔκθεσις τοῦ Μιλάνου δύναται νὰ θεωρηθῇ Παγκόσμιος, οὐ μόνον λόγῳ τῆς συμμετοχῆς τῶν πλείστων πεπολιτισμένων ἐθνῶν τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὑλικὸν τῶν ἐκθεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν εἰς πάντα τὰ εἴδη τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως. Σχετικῶς μὲ τὴν εὕρυνσιν τοῦ προγράμματος τῆς Ἐκθέσεως ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐπέκτασις αὐτῆς τοπικῶς, ὥστε ἀντὶ τῶν κατὰ πρῶτον ἀποφασισθέντων 150,000 τ. μ. περ λαμβάνει ἤδη ἐπιφάνειαν ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου τετρ. μέτρων, ἴσην σχεδὸν πρὸς τὸν χῶρον, ὃν κατελάμβανεν ἡ Παγκόσμιος Ἔκθεσις τῶν Παρισίων τοῦ 1900.

Τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως τοῦ Μιλάνου μετέχουσι τὰ πλεῖστα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, μὴ ἐξαιρουμένων τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, αἵτινες ἔχουσι καὶ ἰδιαίτερα περίπτερα, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ἠπείρων, ἡ Κίνα, ὁ Καναδᾶς, ἡ Κούβα, ἡ Ἰαπωνία καὶ αἱ διάφοροι Δημοκρατίαι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ἡ Ἑλλάς, ἐννοεῖται, λάμπει καὶ εἰς τὴν γειτονικὴν Ἔκθεσιν διὰ τῆς ἀπουσίας της.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν τοιαύτην συμμετοχὴν τῶν διαφόρων Κρατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται διὰ τὴν ἀφθονίαν καὶ διὰ τὸ ἐκλεκτὸν τῶν ἐκθεμάτων ἡ Γαλλία, ἡ Ἑλβετία, ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία καὶ τὸ Βέλγιον, ἡ Ἔκθεσις τοῦ Μιλάνου διετήρησε κυρίως τὸν Ἐθνικὸν Ἰταλικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα καὶ ἐν παντὶ καταδεικνύει τὴν ἀξιοθαύμαστον καὶ καταπληκτικὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐπετέλεσεν ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος τὸ πλῆρες ζωῆς καὶ προόδου Ἰταλικὸν Ἔθνος. Δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς βιομηχανίας πρωτεύουσι τὰ Ἰταλικὰ ἐκθέματα, φέροντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν σφραγῖδα τῆς τελειοποιήσεως καὶ τῆς ἐπιμελημένης εὐσυνειδήτου ἐργασίας.

Ἡ Διεθνὴς Ἔκθεσις τοῦ Μιλάνου διαιρεῖται εἰς δύο διακεκριμένα μέρη. Πρῶτον εἶναι τὸ περιλαμβανόμενον ἐντὸς τοῦ θαυμασίου ἄλσους (Parco), τοῦ ἐκτεινομένου ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Castello Sforzese, τοῦ περιφήμου ἀνακτόρου τοῦ Δουκικοῦ οἴκου τῶν Σφόρτζα, οἵτινες ἡγεμόνευσαν τοῦ Μιλάνου ἀπὸ τοῦ 1450 μέχρι τοῦ 1535 μ. Χ. μέχρι τῆς Ἀρέτας καὶ αὐτῆς συμπεριλαμβανομένης, τοῦ περιωνύμου τούτου ἀμφιθεάτρου, δυναμένου νὰ περιλάβῃ 40,000 θεατῶν καὶ οἰκοδομηθέντος ἐν ἔτει 1805 ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

Καὶ δεύτερον εἰς τὸ ἕτερον μέγα διαμέρισμα, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὴν ἀπέραντον πλατεῖαν τῶν Ὅπλων (Piazza d' armi), εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται καὶ τὰ μᾶλλον ἐκτεταμένα οἰκοδομήματα ὑπόστεγα καὶ περίπτερα τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης Ἐκθέσεως.

Τὰ δύο ταῦτα διαμερίσματα, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων περὶ τὰ δέκα περίπου λεπτά, συγκοινωνοῦσι δι' ἠλεκτρικοῦ σιδηροδρόμου ἀνυψουμένου καὶ διερχομένου ἐπὶ μικρᾶς ξυλίνης γεφύρας, καὶ δι' ἠλεκτρικοῦ τροχιοδρόμου, ὁ ὁποῖος ἀνὰ 5 λεπτὰ μεταφέρει ἀποκλειστικῶς ἐπισκέπτας τῆς Ἐκθέσεως ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο.

Ἤδη ἐν σχετικῇ περιλήψει, ῥίψωμεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν διαφόρων περιπτέρων, καθόσον ἀκριβὴς καὶ λεπτομερὴς περιγραφὴ θὰ ἀπήτει πολλὰς ὁλοκλήρους σελίδας.

Εἰσερχόμεθα διὰ τῆς τιμητικῆς εἰσόδου τῆς ὁδοῦ Cadio καὶ εὑρισκόμεθα πρὸ τῶν καλλιτεχνικῶν προπυλαίων, θαυμασίων διὰ τὴν ἁρμονικὴν κομψότητα τῶν ἀρχιτεκτονικῶν γραμῶν των· ἐπ' αὐτῶν ὑψηλὰ ἵστανται δύο γίγαντες μαρμάρινοι κρατοῦντες τὰ σύμβολα τῆς δόξης καὶ τῆς ἐργασίας. Ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς τιμητικῆς εἰσόδου δεξιᾷ μὲν κεῖται τὸ περίπτερον τῆς ἰχθυοτροφίας καὶ τὸ Ἐνυδρεῖον, ἀριστερᾷ δὲ τὸ διαμέρισμα τῆς Ἀναδρομικῆς Ἐκθέσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, καὶ εἰς τὸ κέντρον τὸ ἁπλοῦν καὶ ἐπιβάλλον συγχρόνως περίπτερον τοῦ Σεμπλόν, ὅπερ ὑπενθυμίζει τὴν ἀφορμὴν τῆς Ἐκθέσεως· ἐπὶ τῆς μετώπης αὐτοῦ συνηνωμένα τὰ ἐθνόσημα τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλβετίας, συμβολίζοντα τὸν διεθνῆ θρίαμβον τῆς Ἐργασίας καὶ τῆς Ὁμονοίας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ ἵστανται τὰ περίκομψα καὶ καλλιτεχνικὰ ἀγάλματα τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς πτερωτῆς Νίκης, ἀμφότερα ἔργα τοῦ διαπρεποῦς γλύπτου Brivio.

Τὸ περίπτερον τῆς ἰχθυοκομίας, ἁλιείας κλπ. καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ συνεχόμενον ἐκτεταμένον Ἐνυδρεῖον, ὅπου βλέπει τις τὸν ἐνυάλιον βίον τῶν διαφόρων ἰχθύων, εἶνε λίαν ἐνδιαφέροντα καὶ προσελκύουσι πλῆθος ἐπισκεπτῶν.

Εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦτο, τοῦ ὁποίου μετέχουσι, πλὴν τῆς Ἰταλίας, ἡ Αὐστρία, ἡ Γαλλία, ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἰαπωνία μὲ τὰ περιεργότατα ἁλιευτικὰ ἀκάτιά της, βλέπει τις ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων τῆς καταναλώσεως αὐτούσια καὶ παρασκευασμένα εἰς κυτία, ποικιλώτατα ἐργαλεῖα τῆς ἁλιείας καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸ βασίλειον τῶν κατοίκων τῆς θαλάσσης. Εἰς ἰδιαιτέρας μεγάλας αἰθούσας καὶ ἐντὸς κομψῶν προθηκῶν εὑρίσκονται τὰ ἐκθέματα δύο ἡγεμόνων, τοῦ Βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας Καρόλου καὶ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Μονακό Ἀλβέρτου, ἀμφοτέρων μετὰ ζήλου καταγινομένων εἰς τὴν ὠκεανολογίαν καὶ ἰχθυολογίαν.

Μετὰ τὸ Ἐνυδρεῖον εἰσέρχεταί τις εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ Σεμπλὸν, ὅπερ κατέχει καὶ δικαίως τὴν τιμητικὴν θέσιν ἐν τῇ Διεθνεῖ ταύτῃ Ἐκθέσει. Ἐν αὐτῇ ἀναπαρίσταται ἐν μικρογραφίᾳ ὅλη ἡ περίφημος σήραγξ τοῦ Σεμπλὸν ἡ διατρήσασα τὰς χιονοσκεπεῖς Ἄλπεις καὶ ἑνοῦσα τὴν Ἑλβετίαν μετὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ πρὸς ἑορτασμὸν τῶν ἐγκαινίων τῆς ὁποίας διωργανώθη ἡ Ἔκθεσις τοῦ Μιλάνου.

Μετὰ θαυμασμοῦ παρατηρεῖ τις τὰς δυσπερβλήτους δυσχερείας, τὰς ὁποίας κατώρθωσαν νὰ ὑπερνικήσωσι, χάρις εἰς τὴν ἀκατάβλητον ἐπιμονὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν εἰς τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης. Ἡ σήραγξ τοῦ Σεμπλὸν ἔχει ἔκτασιν κατὰ μῆκος 14,733 μέτρων, ἤτοι κατὰ 2,500 μέτρων πλέον τῆς τοῦ Μὸν-Σενίς, συνετελέσθη δὲ ἐντὸς ὀκταετίας, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ὑλικῶν ἄτινα ἐχρειάσθησαν διὰ τὴν διάτρησιν τοῦ ὄρους, ἀναφέρομεν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν ὀκτακοσίων τόννων δυναμίτιδος. Ἐν τῇ Ἐκθέσει τοῦ Μιλάνου, πλὴν τοῦ πανομοιοτύπου τῆς σήραγγος, τὴν ὁποίαν διέρχεταί τις ὄρθιος καὶ ἐν πλήρει ἀνέσει, βλέπει καὶ ὅλας τὰς γεωλογικὰς αὐτῆς λεπτομερείας, ἐκτίθενται ἐν ἰδιαιτέρῳ τμήματι αἱ ἀτμομηχαναί, τὰ μηχανήματα τοῦ πεπιεσμένου ἀέρος, τὰ διατρητικὰ ἐργαλεῖα, οἱ τοπογραφικοὶ καὶ γεωλογικοὶ χάρται, τὰ μεταγωγικὰ μέσα, τὰ πρὸς ἀερισμὸν καὶ ὕδρευσιν μηχανήματα, καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ σχετιζόμενον πρὸς ὁ κολοσσιαῖον τοῦτο ἔργον, οὕτως ὥστε ὁ ἐπισκέπτης νὰ λαμβάνῃ ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ ἰδέαν τῆς γιγαντιαίας ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἥτις ὑπῆρξεν εἰς νέος μέγας θρίαμβος τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας.

Πλησίον τοῦ περιπτέρου τούτου τῆς σήραγγος τοῦ Σεμπλὸν, ὑπάρχει καὶ ἰδιαιτέρα εὐρεῖα αἴθουσα, ἔχουσα τελειότατον κινηματογράφον, ἀναπαριστῶντα ζωντανὰς ὅλας τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ γιγαντιαίου ἔργου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ αἰσίου πέρατος καὶ τῶν ἐπισήμων ἐγκαινίων, τῶν τελεσθέντων πρὸ μηνὸς μετὰ μεγάλης λαμπρότητος ἐν Δομοδοσόλα, παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας.

Τὰ λοιπὰ τῆς διαμερίσματα τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως περιέχουσι συνήθη διεθνῆ ἐκθέματα.

Ι. Κ.

ΖΩΗ — ΘΑΝΑΤΟΣ

Μονήρης ἐχώρουν πρὸς τὰς ἐρημίας
δακρύων ἔχων τὸ ὅμμα μιστόν,
πλάνος διαβάτης ζωῆς τρισαθλίας.
σύρων τὸ ἄχθος ὀλίγων ἐτῶν.

Τῶν πτηνῶν θρηνῷδες ἀντήχει τὸ ᾆσμα
πενθίμως ἀπήντα ῥέαξ κυλῶν,
ὁ χρόνος καλύπτων ἀγρίως ἐν φάσμα
νέος ῥοδόχρους, προὐχώρει γελῶν.

Ματαίως ἐζήτουν σκιὰν εὐτυχίας
τῇδε κἀκεῖσε σωρεῖαι νεκρῶν
τὸν δρόμον ἐκάλυπτον τῆς μοναξίας
καὶ τάφης παχὺς ἐκ φύλλων ὠχρῶν

Ἁρμονία ὀργάνου μακρὰν ἀντηχεῖ,
γλυκεῖα μολπὴ νεανίδων
καὶ φέρω τὸ βῆμα ἀκουσίως ἐκεῖ
Ἐτελεῖτο χορὸς νυμφιδῶν.

Ἦσαν ὅλων τὰ χείλη μεστὰ ἡδονῆς.
ἡ καρδία ὡμίλει σκιρτῶσα
Ἦτο μέθη ἐκείνη, στιγμαὶ εὐτυχεῖς
καὶ ἡ ζωὴ ἐκέρνα σφριγῶσα.

Ἐκέρνα! ἐμέθυσεν ὅλους ὁ οἶνος
καὶ ἡ χορδὴ τῆς κιθάρας σιγᾷ.
Ἡ ὁμὰς ἐμαράνθη ὡς κρίνος
καὶ μία σκιὰ τὴν λήθην νικᾷ.....

Μίλτων Βιτάλης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Τὸ διολισθαῖνον ἢ βαδίζον ποτήριον

Το προκείμενον πείραμα εἶναι πολὺ περίεργον καὶ πρωτοφανές, μολονότι πολὺ εὔκολον καὶ εὐχερές.

Λάβετε ποτήριον καὶ θέσατε αὐτὸ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς πολὺ ὀλίγον κεκλιμένης, ὡς ἐν παραδείγματι, ἐπὶ κομμωδίνου ἢ τραπεζίου μετὰ μαρμάρου, ἄνωθι, θέοντες κάτωθι τῶν δύο ποδῶν τεμάχιον ξύλου, ἵνα ἀποτελεσθῇ ἡ μικρὰ κλίσις. Πρὸ τούτου ὅμως μουσχεύσατε τὰ χείλη του ποτηρίου σας ἐν τῷ ὕδατι.

Πλησιάζετε τότε κηρίον ἀνημμένον, ὡς δεικνυται ἐν τῷ σχήματι καὶ μετ' ἐκπλήξεως θὰ ἴδητε τὸ ποτήριον νὰ μετακινῆται καὶ νὰ βα-

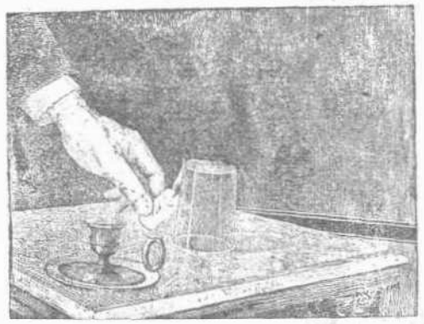

δίζῃ ὡσεὶ διά τινος μυστηριώδους μηχανισμοῦ.

Ἰδοὺ δὲ τί ἐπὶ του προκειμένου συμβαίνει.

Ὁ περιεχόμενος ἐν τῷ ποτηρίῳ ἀὴρ ἐν ἀρχῇ τοῦ πειράματος διαστέλλεται ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος καὶ ἀνεγείρει συνεπείᾳ τούτου τὸ ποτήριον, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἐπί τῶν χειλέων αὐτου ὑπάρχον ὕδωρ ἐμποδίζει τὸν ἀέρα νὰ ἐξέλθη καὶ οὕτω τὸ ποτήριον ἐπαναπαυόμενον πλέον οὐχὶ ἐπὶ του μαρμάρου, ἀλλ' ἐπὶ λεπτου στρώματος ὕδατος διολισθαίνει κατὰ μῆκος τῆς κλίσεως τοῦ μαρμάρου.

Φ. Π.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Τὸ ρεύσιμον

Πάντες γνωρίζομεν, ὅτι τὸ ἐνοχλητικὸν τοῦτο φαινόμενον προέρχεται ἐκ τῆς ἐντελῶς ἀκουσίας καὶ σπασμωδικῆς συστολῆς τῶν μυών τοῦ διαφράγματος τοῦ λάρυγγος, μᾶλλον δὲ συνήθως ὑπὸ ταραχῶν τῆς πέψεως καὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ τόῦ στομάχου. Οἱ πάσχοντες συνήθως ἐκ τοιαύτης ἐνοχλήσεως, διότι δὲν εἶναι πάθησις, δέον ν' ἀκολουθοῦν δίαιταν, ἀποφεύγοντες πρὸς καιρὸν τὰ βαρέα φαγητά, τὸν ζύθον καὶ τὴν ἄφθονον κρεωφαγίαν.

Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ρεύσιμον ἐπέρχεται, τὸ καλείτερον μέσον πρὸς ἀποφυγὴν αὐτοῦ εἶνε νὰ πταρνισθῆτε τῇ βοηθείᾳ ταμβάκου ἢ ἄλλης ἐρεθιστικῆς κόνεως. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ταχύτερον καὶ ριζικώτερον.

Ὁ ἰατρός σας.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Κατασκευὴ μελάνης σφραγῖδος. Ἰδοὺ πῶς δύνασθε νὰ κατασκευάσητε μελάνην διὰ σφραγίδας ἐκ κόμμεος, ἐν ἐλλείψει ἰδίως τοιαύτης εὐρωπαϊκῆς:

Ἐντὸς ὕδατος 37 δραμίων, ἀναμίξατε $3^1/_2$ δρ. γλυκερίνης καὶ $1^1/_2$ δρ. σιροπίου σακχάρεως τὰ ὁποῖα ὁμοῦ νὰ βράσουν.

Ὅταν δὲ ἀρχίσῃ ἡ βράσις τοῦ μίγματος τούτου προσθέσατε καὶ $7^1/_2$ δρ. χρώματος ἀνελίνης, ἥτις διαλυομένη θ' ἀποτελέσῃ τὴν μελάνην ἣν θέτετε ἐντὸς φιαλιδίων καὶ μεταχειρίζεσθε.

Προγνωστικὸν τῶν σεισμῶν. Εἰς τὴν Κίναν μεταχειρίζονται διὰ τὴν πρόγνωσιν τοῦ σεισμοῦ ἰσχυρὸν μαγνήτην σχήματος πετάλου, τὸν ὁποῖον τοποθετοῦσι μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ του (δηλ. μετὰ τοῦ ἑλκομένου τεμαχίου σιδήρου ἢ χάλυβος) εἰς θέσιν, ἀφ' ἧς νὰ κρέμαται ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τῆς οἰκίας. Ἐν ὥρᾳ δὲ σεισμοῦ ὡς λέγεται καὶ πέντε λεπτὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τούτου, ὁ μαγνήτης φυσικῶς ἀπομαγνητίζεται, ὁ ὁπλισμός του συνεπῶς καταπίπτει καὶ ὁ ἐκ τούτου κρότος ἐπὶ τοῦ δαπέδου προειδοποιεῖ τὸν κίνδυνον καὶ λαμβάνουσιν καιρὸν οἱ κάτοικοι νὰ ἐξέρχωνται.

Βαρόμετρον ἐκ βατράχου. Ἐντὸς ποτηρίου χωρητικότητος μιᾶς ὀκᾶς τοποθετήσατε μικρὰν ξυλίνην κλίμακα ἀρχομένην ἀπὸ τῆς βάσεως καὶ καταλήγουσαν ἐπὶ τῶν χειλέων.

Θέσατε τότε ἐντὸς ὕδωρ μέχρι τοῦ ἡμίσεως ποτηρίου καὶ βάτραχον μικρὸν ἐκ τῶν πρασίνων ἐκείνων, τῶν εὑρισκομένων ἐν ταῖς δεξαμεναῖς τῶν κήπων καὶ μετὰ τοῦτο καλύπτετε τὸ ποτήριον διὰ λεπτοῦ ὑφάσματος, ὅπερ περιδένετε ἔξωθι πρὸς παρεμπόδισιν τῆς φυγῆς τοῦ ζώου. Διὰ τὴν διατήρησιν τούτου ρίπτετε ἐντὸς τοῦ ποτηρίου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μυῖας.

Ὁσάκις πρόκειται νὰ βρέξῃ, ὁ βάτραχος βυθίζεται πρὸ δέκα ὡρῶν ἐντὸς τοῦ ὕδατος· ἀνέρχεται δὲ διὰ τῆς κλιμακος καὶ τοποθετεῖται ἐκτὸς τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ διορθωθῇ ὁ καιρός. Μένει δὲ βυθισμένος κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν τῷ ὕδατι, ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι εὐμετάβλητος.

Ὡς φαίνεται, ἐπὶ τοῦ βατράχου μεγίστην ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἠλεκτρισμός, ὅστις αὐξανόμενος, ἐπικειμένης κακοκαιρίας, ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοῦ ζώου καὶ ἀναγκάζει αὐτὸ νὰ βυθισθῇ ἐν τῷ ὕδατι πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπιδράσεως.

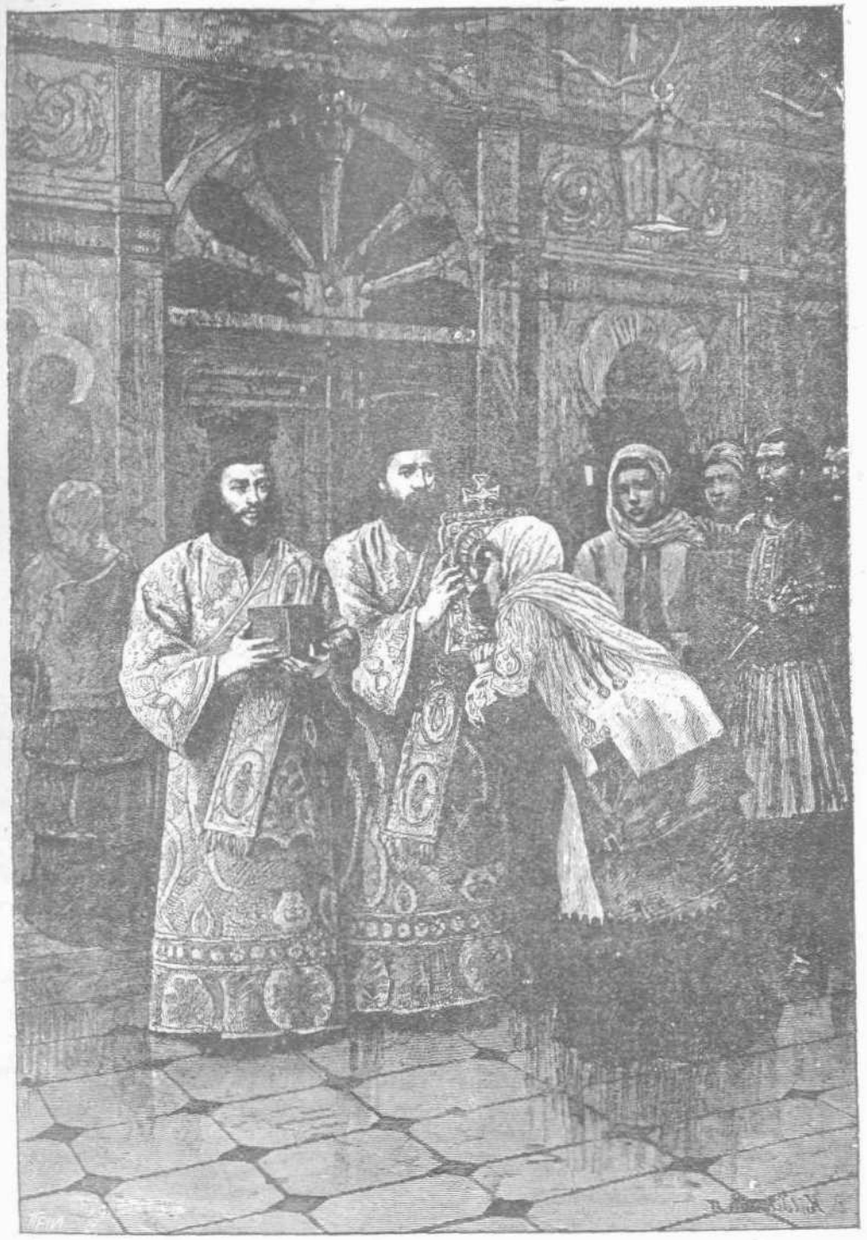

Ἡ πίστις σώζει. — Τὸ τάξιμον τῆς ἰαθείσης.

ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΜΟΥ

ΟΔΗΣΣΟΣ—ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

— Ναί, Κύριε Πρίντεζη, μοὶ λέγει ὁ κ. Δουρβατζόγλους, ἐπειδὴ ἀκριβῶς κεῖται εἰς ὡραίαν θέσιν καὶ τὴν εὕρομεν εἰς ἱκανοποιητικὴν τιμήν, τὴν ἠγοράσαμεν. Ἤδη δὲ καταγινόμεθα νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὰ διαμερίσματα καὶ νὰ τὴν ἐπιδιορθώσωμεν ἐπὶ τὸ καλείτερον, προσθέτοντες καλειτέραν θέρμανσιν καὶ εὐρύτερον φωτισμόν.

— Πολὺ ὡραῖα καὶ εἴθε νὰ πολλαπλασιάζετε τὰς ἑλληνικὰς οἰκοδομάς.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, Κύριε Πρίντεζη, καὶ ἤδη νὰ μὲ συγχωρῆτε μίαν στιγμὴν, νὰ προσθέσω ἀκόμη τί εἰς τὸν μηχανικόν μου καὶ πηγαίνομεν ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον μου, νὰ τὰ εἴπωμεν.

Μετέβην μετὰ τοῦτο πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀλαντοποιείου τῶν Ἀδελφῶν Νεοφύτου, καθόσον κατὰ τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μετάβασίν μου εἶχον ἐπισκεφθῇ μόνον τὸ παρὰ τὴν ἀγορὰν κείμενον ἐπὶ τῆς λιανικῆς καταναλώσεως ὑποκατάστημα αὐτῶν καὶ διότι δὲν εἶξεύρω, ἐκ τίνος αἰτίας παρακινούμενος, μοὶ ἀρέσει πολὺ νὰ βλέπω ὡραῖα καὶ εὐμελῆ χοιρομήρια, παχέα σαλάμια, εὐωδιῶντας καπνιστὰς γλώσσας, μικρὰ μαλακὰ λουκάνικα, ἁλατισμένας χειρινὰς πλευρὰς καὶ τὰ ποικίλα ἄλλα χοίρινα ἐδέσματα, ἅτινα ἡ λουκούλειος τέχνη γνωρίζει ἤδη μετὰ τόσης ἐπιτηδειότητος, ἐπιμελείας καὶ καλαισθησίας νὰ παρασκευάζῃ, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἶναι πολυφάγος ἢ ἄγαν κρεωφάγος. Ἀγαπῶ πάντοτε τὸ ὡραῖον, τὸ μέτριον, τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ εὔγεστον.

Μετέβην ἐφ' ἁμάξης, διότι τὸ κατάστημα, μολονότι δὲν κεῖται ἔξω τῆς πόλεως, ἐν τούτοις εἶναι πολὺ μακρὰν καὶ εὗρον τοὺς δύο ἀδελφοὺς καταγινομένους εἰς τὰ γραφεῖα καὶ εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Τὸ κατάστημα εἶναι ἀρκετὰ μεγάλον, μὲ ἀρκετὸν προσωπικὸν καὶ πολλὴν ἐργασίαν, διότι ἐκτὸς τῆς λιανικῆς καὶ χονδρικῆς καταναλώσεως ἐν Ὀδησσῷ, διατηροῦσι καὶ ὑποκαταστήματα εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ρωσσίας. Ὁ κ. Ἠλίας Νεόφυτος, ἐκ τῶν νεωτέρων ἀδελφῶν, ὅστις εὑρίσκετο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὰ γραφεῖα, μὲ περιήγαγεν εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα τοῦ λαμπροῦ καταστήματός των καὶ εἶτα μετέβημεν εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του γραφεῖον, ἵνα συνωμιλήσωμεν. Εἶναι εὐγενέστατος, εἰς ἄκρον φιλόφρων καὶ περιποιητικώτατος, ἀφοῦ δὲ ἐπερίμενα ἐπ' ἀρκετὸν καὶ ἠθέλησα νὰ φύγω :

— Ἄ, Κύριε Πρίντεζη, μοὶ λέγει, κάθησαι ἀκόμη ὀλίγον, ἀφοῦ ἔκαμες τὸν κόπον νὰ ἔλθῃς τόσον μακρὰν νὰ ἐπισκεφθῇς καὶ τὸ ἀλαντοποιεῖον μας καὶ νὰ ἴδῃς τόσα ὡραῖα λουκάνικα καὶ σαλτσισότα, διέταξα νὰ μᾶς ἑτοιμάσουν μερικά. Κάθησαι νὰ φάγωμεν ὀλίγα καὶ νὰ πίωμεν ἕνα ποτήριον ζύθου.

Ἀλάντας παρεσκευασμένους ἐπὶ τούτῳ καὶ μὲ ζῦθον εἰς τὸ ἀλαντοπωλεῖον τοῦ κ. Νεοφύτου, ἐσκέφθην, θὰ ἦναι κἄτι τι ὡραῖον καὶ ἔκτακτον καὶ παρέμεινα. Μάλιστα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν προσῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν καὶ ὁ κ. Κονταξάκης, διευθυντὴς τῆς Ἀτ. Ἴριδος, παρεπιδημῶν ἐπίσης εἰς Ρωσσίαν καὶ προσεκλήθη καὶ αὐτὸς νὰ παραμείνῃ.....Ἀληθῶς δὲ διήλθομεν στιγμάς τινὰς ἀπολύτου εὐχαριστήσεως καὶ εὐαρέστου ἀπολαύσεως. Ὅλοι ἀγαπῶμεν νὰ τρώγωμεν καλὰ καὶ ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀπολαμβάνωμεν τῶν καλλιτέρων καὶ εὐαρεστοτέρων πραγμάτων μὲ πολλὴν πολλάκις θυσίαν καὶ δὲν τὸ κατορθοῦμεν, καὶ ἐνίοτε ἔχομεν τὰ καλλείτερα τούτων, ὅλως ἀπροσδοκήτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, πρέπει νὰ φάγῃ τις ἐδέσματα, παρεσκευασμένα ἀπὸ εἰδικοὺς, διὰ νὰ εὐχαριστηθῇ· εἰδικοὶ δὲ εἶναι οὐχὶ οἱ καλῶς τρώγοντες ἢ οἱ πλούσιοι, ἀλλ' οἱ παρασκευάζοντες αὐτά, οἷον οἱ χοιροπῶλαι καὶ ἀλαντοπῶλαι, ἰχθυεπῶλαι καὶ μάγειροι. Αὐτοὶ νὰ σᾶς προπαρασκευάσουν φαγητὸν καὶ θὰ ἴδητε τὴν διαφοράν. Μοὶ ἔτυχε νὰ φάγω τραγήσιον κρέας μετὰ σπαγέτου εἰς τὸν φοῦρνον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συνειθίζομεν εἰς τοὺς οἴκους μας καὶ ἦτο ἐξαίσιον, διότι καὶ τὸ μέρος τοῦ κρέατος γνωριζουν νὰ εὕρουν καὶ πῶς καὶ πότε νὰ τὸ ψήσουν. Ἡ πεῖρα, ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ ἐπάγγελμά των τοὺς ἀναγκάζει νὰ ἐφευρίσκουν τὰ καλείτερα μέσα τῆς καλοφαγίας, ἀφοῦ κατέχουν τὰ κατάλληλότερα στοιχεῖα τῆς ἐπιτυχίας. Ἔτυχον ποτὲ εἰς Ραφῖναν, παραλίαν θέσιν ἐν ταῖς ἀκταῖς τοῦ Μαραθῶνος, νύκτωρ καὶ ἐν ὥρᾳ δριμυτάτου χειμῶνος, προκειμένου νὰ διαπεραιωθῶ εἰς Πεταλιοὺς δι' ἀκατίου τὰς μακαρίους καὶ γαληνιωτάτας βασιλικὰς νήσους. διατελῶν τότε τηλεγραφητὴς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ καταφύγω ὁπωσδήποτε κάπου ὅπως προφυλαχθῶ ἀπὸ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ψύχους, εἰσῆλθον εἰς τι πενιχρὸν καπηλεῖον, ἔνθα παρὰ τὴν πυρὰν τῆς ἑστίας ἁλιεῖς τινες μετὰ χωρικῶν θερμαινόμενοι, κατεγίνοντο νὰ ψήσουν μέγκαν ἰχθῦν εἰς τὴν σούβλαν. Μοὶ ἐφάνη παράδοξον καὶ ἐπλησίασα νὰ ἴδω τὸ περίεργον φαινόμενον. Ὅτε δὲ ὁ ἰχθὺς εἶχεν ἑτοιμασθῇ, κοπῇ καὶ τεθῇ ἐντὸς μεγάλου δοχείου καὶ καρικευθῇ μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἐμβαμάτων, προσεκλήθην καὶ ἐγὼ νὰ λάβω μέρος εἰς τὸν μεζέν, ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς μου, ὅτε γευθεὶς τοῦ ὡραίου ἐκείνου ἰχθύος εἶδον ὅτι τὸ ἔδεσμα ἦτο λαμπρὸν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις καὶ ἐξαίσιον.

Καὶ ἄλλοτε ἔτυχα εἰς ἄλλας περιστάσεις νὰ φάγω λαγῶν παρὰ χωρικῶν κυνηγῶν μαγειρευμένον καὶ ἦτον ἐξαίσιος.

Ἡ μαγειρικὴ λοιπὸν παρὰ τοῖς κρεοπώλαις, ἰχθυοπώλαις, κυνηγοῖς καὶ ἀλαντοποιοῖς εἶναι τελειοτάτη καὶ μόνον οἱ γνωρίζοντες νὰ φάγωσι, γνωρίζουσι καὶ νὰ ἐκτιμήσωσιν.

Εἶτα μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν διαφόρων ἄλλων φίλων καὶ συνδρομητῶν τῆς «Φύσεως» ἐν Ὀδησσῷ καὶ ηὐχαριστήθην πολὺ διὰ τὴν καλλίστην ἀποκατάστασίν των μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται ὁ κ. Ι. Καραζήσης, οἰνέμπορος καὶ ἀντιπρόσωπος διαφόρων ἑλλ. προϊόντων, κάλλιστος δὲ πατριώτης καὶ ἄριστα μεμορφωμένος ἀνὴρ μὲ πολλὰς γνώσεις καὶ καλὰ προτερήματα, ἀρεσκόμενος εἰς σοβαρὰς συζητήσεις καὶ εὐγενεῖς πράξεις, διατελῶν καὶ μέλος τῆς Ἐφορίας τῆς Κοινότητος, ὁ κ. Δ. Α. Ἀποστολίδης, ὑποδηματοποιὸς ἐκ τῶν διακεκριμένων τῆς πόλεως, λίαν φιλότιμος καὶ εὐγενέστατος ἐπίσης ὁμογενής, ὁ κ. Μάρκος Γ. Κορόνης, ἐπίσης κάλλιστος πατριώτης καὶ ἀκάματος ζηλωτὴς τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προόδου, ὁ κ. Σπ. Μιχαηλίτσης, διευθυντὴς μεγάλου Καφενείου, λίαν φιλότιμος, περιποιητικώτατος, καὶ καλλίστων πατριωτικ. αἰσθημάτων ἀνήρ, οἱ κ κ Γεωργίου, μεγαλέμποροι ἐν τῇ μεγάλῃ ὁδῷ καὶ κάλλιστοι πατριῶται, ὁ κ. Γ. Αὐγουστάτος οἰνέμπορος, ἀκάματος καὶ φιλότιμος Κεφαλλήν, μὴ παραλείπων νὰ δεικνύῃ εἰς πᾶσαν περίστασιν τὰ φιλογενῆ καὶ ἀγαστὰ αὐτοῦ αἰσθήματα, ὁ κ. Ἐξ. Κορμπέτης, ἐκ Βόλου, πολὺ εὐγενὴς ἐπίσης καὶ ἀξιότιμος ἀνήρ, ὁ κ. Θεοδ. Παππαδόπουλος ἔμπορος ἐν τῇ μεγάλῃ ἀγορᾷ, ἀξιόλογος πατριώτης καὶ εὐγενέστατος ὁμογενής, ὅστις μάλιστα μὲ προσεκάλεσε καὶ εἰς ἰδιαιτέραν οἰκογενειακὴν συναναστροφὴν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οὓς εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας διὰ τὰς εὐγενεῖς καὶ εἰλικρινεστάτας περιποιήσεις των.

Τὴν μεθεπομένην, ἀποφασίσας νὰ μεταβῶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ρωσσίας, διὰ θαλάσσης, καθόσον διὰ ξηρᾶς καὶ κοπιῶδες τυγχάνει τὸ ταξείδιον καὶ ἀνούσιον, ἕνεκα τῶν μεγάλων ἀποστάσεων, ἐπέβην τοῦ διὰ τὴν Κριμαίαν ἀποπλέοντος ἀτμοπλοίου τῆς Ρωσσικῆς ἑταιρ(ίας, ἥτις καθ' ἑκάστην ἐκτελεῖ πλόας ἀνὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Κρεμαίας, ὅπως κατευθυνθῶ εἰς Σεβαστούπολιν. Ἐπροτίμησα δὲ τὸ ταξείδιον τοῦτο, διότι καὶ πολλοὶ Ἕλληνες εἰσὶν ἐγκατεστημένοι εἰς ὅλα τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ διότι ἐν ὥρᾳ θέρους ἰδίως εἶναι λαμπρότατον καὶ ἀπολαυστικώτατον, καθόσον τὰ ἀτμόπλοια ἑκατέρωθεν προσεγγίζουν εἰς ἁπάσας τὰς παρακτίους πόλεις τῆς Κριμαίας μέχρι τοῦ Βατοὺμ καὶ κόσμος πολὺς συνειθίζει νὰ περιπλέῃ τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα μέρη. Ὄντως δὲ τὰ σκάφη τῆς γραμμῆς ταύτης εἰσὶ μεγάλα καὶ εὐρύχωρα καὶ ὡραῖα μὲ πλεῖστας ὅσας εὐκολίας καὶ διαμερίσματα καὶ μὲ τροφὴν ἄφθονον καὶ καλλίστην· ὑπηρεσίαν ὅμως ἀνουσίαν καὶ ψυχράν, διότι παντοῦ ἐν Ρωσσίᾳ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν εἶναι δύσθυμον ἀνυπόφορον καὶ ἐλεεινόν.

Τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἑνδεκάτην προσηγγίζομεν εἰς τὸν ὡραῖον καὶ ἐκτεταμένον ἱστορικὸν λιμένα τῆς Σεβαστουπόλεως καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπεβιβαζόμεθα ἐπὶ ὡραίας λιθοκτίστου ἀποβάθρας, ἐν τῷ μέσῳ πολλοῦ πλήθους, ἐκ συνηθείας προσερχομένων περιέργων.

Ἡ Σεβαστούπολις ἐκ τοῦ μακρόθεν ἔτι παρουσιάζει εἰς τὸν εἰσπλέοντα θέαν εὐάρεστον καὶ ρωμαντικωτάτην. Κατ' ἀρχὰς ἐμφαίνονται δύο μεγαλοι λόφοι, εἶτα προχωροῦντες, χωρίζονται οὗτοι καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν παρεκτείνονται ἄλλοι εἰς τὸ βάθος, ὡς καὶ ὁ θεαματικώτατος μακροσκελὴς κόλπος της μετὰ τοῦ πολυσχιδοῦς λιμένος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πολυαρίθμων πολεμικῶν σκαφῶν.

Δεξιόθεν δὲ καὶ ἀριστερόθεν τῶν λόφων τούτων ὑπάρχουν πεπαλαιωμένα φρούρια, ὡς καὶ ἑκατέρωθεν κατὰ τὸ νέον σύστημα διακρίνονται σειραὶ τηλεβολοστοιχιῶν μετὰ μεγάλων μελανοειδῶν πυροβόλων.

Ἡ Σεβαστούπολις πόλις καὶ πολεμικὸς ἐν ταὐτῷ λιμὴν ἢ μᾶλλον ναύσταθμος καθ' ὅλα ἐπὶ τῆς Νοτιοδυτικῆς παραλίας τῆς Κρεμαίας κειμένη, ἔχει μόλις 38—40 χιλ. κατοίκους καὶ ἐμπόριον σχετικῶς μικρόν. Εἶνε δὲ πόλις καθ' ὅλα ναυτικὴ καὶ ἀπαρτίζεται ὡς ἐκ τῆς σημαντικότητος τῆς θέσεώς της καὶ τῆς φυσικῆς της καταστάσεως ἀπὸ ναυτικὰς ἰδίως καὶ πολεμικὰς ἐργασίας.

Ὁ ὅρμος της ἦτον ἤδη τοῖς ἀρχαίοις γνωστός, ὑπὸ τὸ ὄνομα Κτενοῦς, παρ' ὃν ἔκειτο ἡ πόλις Χερσόνησος — Ἡράκλεια. Ἡ σημερινὴ πόλις ἱδρύθη τῷ 1784 καὶ διετέλει ἀπὸ τοῦ 1825 φρούριον ὀχυρώτατον. Κατὰ τὸν Ἀνατολικὸν δὲ ἢ Κριμαϊκὸν πόλεμον, ὅστις ὑπῆρξε φοβερὸς ὑπὸ τὰς συνθήκας καὶ κλιματολογικὰς περιστάσεις ὑφ' ἃς διετέλει, ἐπολιορκήθη ἀπὸ τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1854 μέχρι τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1855 ὑπὸ τῶν συμμάχων Ἀγγλογάλλων, ὅτε καὶ ἐκυριεύθη τέλος ὑπὸ τούτων τὸ φρούριον Μαλακῶφ, μεθ' ὃ ἐπῆλθεν ἡ πολυθρύλλητος συνθήκη τῆς εἰρήνης.

Ἡ Σεβαστούπολις εἶνε ἀρκετὰ ὡραία καὶ εὔχαρις πόλις, μὲ πολλὰς ἱστορικὰς καὶ πολεμικὰς ἀναμνήσεις, ὡς καὶ σημαντικὰ κειμήλια, ἔχει μέγιστον εὐρύχωρον φυσικόν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λιμένα, ὡραίας οἰκοδομὰς καὶ δημόσια κτίρια. σπουδαῖον δὲ ναύσταθμον μὲ

σχολὰς καὶ συνεργεῖα, περικαλλέστατον δημόσιον κῆπον, ἔνθα συνέρχεται πρὸς περίπατον καὶ ἀπόλαυσιν ἡ ἀριστοκρατία, ὁ ναυτικὸς ἰδίως κόσμος καὶ οἱ ἐν τέλει, καὶ περιβάλλεται μὲ ὡραίας ρωμαντικὰς περιοχὰς, ὡς ἐκ τῆς ἰδιαζούσης φυσικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου.

Τὸ μέγιστον χαρακτηριστικὸν τῶν μεγάλων παραλιακῶν πόλεων τῆς Ρωσσίας εἶνε ἡ μεγάλη πολυτέλεια τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων αὐτῆς, ἅτινα διατηροῦσιν ἀποκλειστικῶς οἱ Ἑβραῖοι, οἵτινες ἐκμυζῶσι τὸ βαλάντιον τοῦ φυληδόνου καὶ ἐκνευρισμένου ρώσσου. Ἡ πολυτέλεια τοσοῦτον εἰσήχθη ὑπὸ τῶν πανούργων καὶ παμφάγων τῆς σήμερον Ἑβραίων, οἵτινες τὰ πάντα ἐννοοῦσι νὰ ἐκμεταλλεύονται, ἐν Ρωσσίᾳ, ὥστε πανταχοῦ βλέπετε τούτους νὰ μεταδίδωσι καὶ πωλῶσι τοῖς συμπολίταις αὐτῶν ὅ,τι νεώτερον, τέλειον καὶ ὡραῖον παράγει ἡ σύγχρονος τοῦ ἀπλήστου νεωτερισμοῦ ἐξάπλωσις. Δι' ὅπερ πολὺ ὡραῖα καὶ πολυτελέστατα καταστήματα μὲ τὰ ὡραιότερα καὶ κομψότερα εἴδη τῆς νεωτέρας βιομηχανίας ἐκτίθενται μετὰ περισσῆς χάριτος καὶ φιλοκαλίας ἐν αὐτοῖς.

Ἐν Σεβαστουπόλει δὲν ὑπάρχουσι δυστυχῶς πολλοὶ ὁμογενεῖς, καθόσον ἐνταῦθα δὲν ἔχουσιν εὐρὺ στάδιον ἐνεργείας, τῶν κατοίκων ὡς προείπομεν περιοριζομένων εἰς τὴν ὑπαλληλίαν καὶ τὸν ναυτικὸν κύκλον. Οἱ δὲ ὀλίγοι ὑπάρχοντες καταγίνονται εἰς τὴν οἰνοπνευματοποιΐαν, εἰς ξενοδοχεῖα, καφφενεῖα καὶ παντοπωλεῖα.

Ἔμεινα ἐνταῦθα μίαν μόνην ἡμέραν, ἐπισκεφθεὶς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως, μερικοὺς τῶν συνδρομητῶν τῆς «Φύσεως», τὸ ταπεινὸν προξενεῖον μας, ὅπερ ὁμοιάζει μᾶλλον ὡς γραφεῖον ἀντιπροσωπευτικὸν καὶ ἐμπορίας, ὡς παραγγελιοδοχεῖον, ἔνθα ἀντιπροσωπεύονται καὶ ἄλλα Κράτη τὸν κάπως ἀπόκεντρον ναὸν τῆς ἑλληνικῆς παροικίας, ἐπαρκῶς εὐτυχῶς εὐμεγέθη καὶ περικαλλῆ καὶ εἶτα τὰς παρακειμένας τούτου σχολὰς τῆς ἡμετέρας κοινότητος, αἵτινες μολονότι μικραὶ, χαρακτηρίζουσι τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἑλληνοπρέπειαν τῶν ἡμετέρων ἐκεῖσε ὁμογενῶν. Ὡς φαίνεται, παρ' ἑκάστῃ ἑλληνικῇ παροικίᾳ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἴτε κατὰ πατροπαράδοτον ἀναπόφευκτον πλέον ἔθιμον, εἴτε ἐκ πεπρωμένου ἢ θείου σκοποῦ, πέπρωται νὰ μὴ χαθῇ ἡ συγχωνευθῇ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον, ὡς ἐκ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ αὐτοῦ πνεύματος παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς παρ' οἷς συγχρωτίζεται καὶ διαμένει, ἀλλὰ νὰ ζήσῃ καὶ εὐημερήσῃ καὶ δι' αὐτὸ παρ' ἑκάστῃ ἡμετέρα κοινότητι, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὑπάρχει εἷς τοὐλάχιστον, ὅστις καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς συμβάλλει εἰς τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν αὐτῆς διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ναῶν καὶ σχολῶν καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν παντὶ σθένει καὶ πάσῃ θυσίᾳ.

Ἐνταῦθα συμβάλλει ὁ κ. Ξενάκης, ἀνὴρ ἁπλοῦς μὲν καὶ ἀγγράμματος ἀλλὰ μεγαλόκαρδος καὶ φιλογενέστατος, ὁ Κύρ. Δ. Νεόφυτος καὶ ὁ κ. Ἀρώνης, οἵτινες εἶναι καὶ οἱ κυριώτεροι τοῦ τόπου ὁμογενεῖς μας.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ

Ὁ Κύριος. Τίνος ἦτο ἡ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ἔλαβες σήμερον τὴν πρωΐαν;

Ἡ Κυρία. Ποία ἐπιστολή;

Ὁ Κ. Ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἀνεγίνωσκες περιέργως, ὅταν ἐγὼ εἰσῆλθον.

Ἡ Κ. Ἄ!

Ὁ Κ. Μάλιστα... Καὶ τὴν ὁποίαν μόλις κατώρθωσες ν' ἀποκρύψῃς, ἅμα μὲ εἶδες.

Ἡ Κ Ὦ!... Δὲν τὴν ἀπέκρυψα διὰ κανένα σὲ βεβαιῶ, λόγον.

Ὁ Κ. Βεβαίως, τὴν ἔκρυψες εἰς τὸ στῆθός σου!

Ἡ Κ [γελῶσα] Ναὶ... ἔστω!... εἰς τὸ στῆθός μου τὴν ἔκρυψα

Ὁ Κ Τίνος ἦτο;

Ἡ Κ. Πῶς εἶσαι περίεργος!...

Ὁ Κ. Καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ φανῶ ἀδιάκριτος!

Ἡ Κ. Ἔ! Ἔ!....

Ὁ Κ. [ἀποτόμως]. Τώρα βλέπεις, ἐὰν ὁ σύζυγος δὲν μπορῇ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν γυναῖκά του, ποῖος τῆς γράφει!...

Ἡ Κ. Ὑπάρχουν πολλοὶ τρόποι, ἀλλ' ὁ ἰδικός σου δμοιάζει μᾶλλον πρὸς ἀπαίτησιν. Καὶ ἐξαγριοῦσαι καὶ ἐφαρπάζεσαι.

Ὁ Κ Καὶ σὺ δὲν ἀπαντᾷς.

Ἡ Κ. Θέλω νὰ γελάσω ὅταν θὰ μάθῃς πῶς εἶναι ἁπλούστατα κάποιος λογαριασμός!

Ὁ Κ. Οὔμ!....

Ἡ Κ. Τώρα εἶσαι εὐχαριστημένος;

Ὁ Κ. Ναί.

Ἡ Κ. Εἶπες «ναὶ» μὲ μισό στόμα!... Τώρα θέλεις νὰ δῇς καὶ τὸν λ]σμόν;

Ὁ Κ. [μετὰ στιγμὴν δισταγμοῦ] Ὄχι... Βλέπεις ὅμως πῶς εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος, ὅπως πρέπει!... Δὲν μπορεῖς πλέον νὰ μὲ πῇς ζηλότυπον καὶ νὰ μὲ κατηγορήσῃς, ὅτι σοῦ ἔκαμα σκηνὰς καὶ ἱστορίας!... ἀναπαύομαι εἰς τὸν λόγον σου.

Ἡ Κ. [εἰρωνικῶς] Εὐχαριστῶ διὰ τὴν τόσην τιμήν.

Ὁ Κ. Καὶ ὀφείλεις ν' ἀναγνωρίσῃς αὐτὸ τὸ προτέρημά μου.

Ἡ Κ. Ἀλλά, ποῖον προτέρημα; Δηλαδὴ τὸ νὰ μὴ μὲ ὑποπτεύεσαι;

Ὁ Κ. Ἔ! δὲν εἶναι αὐτὸ μέγα προτέρημα; Μοῦ λές, ὅτι ἔλαβες ἕνα λ)σμὸν ἐμπόρου.... Καὶ ἐγὼ σὲ πιστεύω. Καὶ διὰ νὰ ἔχω τοσαύτην τυφλὴν ἐμπιστοσύνην δὲν ἐζήτησα νὰ τὸν ἰδῶ.

Ἡ Κ. Πράγματι γενναῖα πρᾶξις!...

Ὁ Κ. Παρακαλῶ· ἄφες τοὐλάχιστον τὰς ἀστειολογίας... καὶ πρὸ παντὸς ἀναγνώρισον, ὅτι εἶμαι πολὺ ἀφελὴς καὶ γενναῖος διὰ νὰ μὴν ἐκπλαγῶ πρὸ τῆς ἀποκρύψεως ἑνὸς λογαριασμοῦ ἐμπορικοῦ εἰς τὸ μποῦστον τῆς πελάτιδος!

Ἡ Κ. Ὦ! καὶ σύ... νὰ ἔτσι τὸν ἔκρυψα..

Ὁ Κ [μὲ ὄψιν κατηφῆ] Ἀρκεῖ!... ἂς ἀλλάξωμεν θέμα... Τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ μῆ θολώνῃ κἀνεὶς περισσότερον τοιούτου εἴδους ἱστορίας.

Ἡ Κ. Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ.

Ὁ Κ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆς, ὅτι εἶχα κάποιο αἴτιον ὥστε νὰ ζηλοτυπῶ. Νὰ... εἶσαι ὡραία!... Ὅταν στὸν δρόμον περπατῇς, ὁ κόσμος σὲ τρώγει μὲ τὰ μάτια του!

Ἡ Κ. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποδεικνύει ὅτι τοὺς διεγείρω τὴν ὄρεξιν!

Ὁ Κ. Ναί, ἀλλὰ ἐὰν εἰς κἀνένα ἐπήρχετο ἡ ἰδιοτροπία νὰ σοῦ τὸ εἰπῇ δι' ἄλλου τρόπου καὶ οὐχὶ διὰ κλοπιμαίας ματιᾶς...

Ἡ Κ Θὰ σὲ εἰδοποιοῦσα· διότι εἶμαι γυναῖκα τιμία!

Ὁ Κ. Θὰ μὲ εἰδοποίεις! Ἀμφιβάλλω... μὴ προξενήσῃς διπλοῦν σκάνδαλον!

Ἡ Κ. Ἀδιάφορον; Ἀρκεῖ, ὅτι εἶμαι τιμία.

Ὁ Κ. Βεβαίως! Ὅλαις ἡ γυναῖκες εἶναι τίμαις... πρὶν νὰ παύσουν νὰ ἦναι τέτοιαις...

Ἡ Κ. Πολὺ ὡραία! [νευρικῶς] Ἄς ἀλλάξωμεν, παρακαλῶ, ὁμιλίαν...

Ὁ Κ. Ἔστω!... ὡραῖα ἡμέρα σήμερον! λαμπρὸς καιρός!

Ἡ Κ. Ναί! ὅσῳ περνᾷ ἡ ἐποχή... [σιωπὴ μικρά].

Ὁ Κ. Μάλιστα... ὅσον ἀνοίγουν ἡ μέραις.. Δός μου ὅμως ἐκεῖνο τὸ γράμμα!

Ἡ Κ. Μὰ πάλι τὰ ἴδια; ... Πρὸ ὀλίγου σοῦ τὸ ἔδιδα καὶ σύ...

Ὁ Κ. Ἔ! δός μου το τώρα.

Ἡ Κ. Καὶ ἐγὼ τώρα δὲν ἔχω διάθεσιν Πρὸ ὀλίγης ὥρας ἡ αἴτησίς σου ἦτο ὅπως δήποτε φυσική. Τώρα ὅμως κατανιᾷ ἐντελῶς ὑβριστική.

Ὁ Κ. Θεέ μου! τί πονηριαίς!

Ἡ Κ. Θέλω νὰ προκαλέσω ὀλίγον τὴν ἀντιπάθειάν σου.

Ὁ Κ. [ὀργίλως] Δὲν μ' ἀρέσουν ἡ φλυαρίαις καὶ δός μου παρακαλῶ τὴν ἐπιστολὴν ἀμέσως.

Ἡ Κ. [ξηρῶς] Ὄχι, ποτέ!

Ὁ Κ. Ἀλλὰ τοιαύτη ἄρνησις, κυρία, ἰσοδυναμεῖ δυστυχῶς πρὸς μίαν ἐξομολόγησιν...

Ἡ Κ. Θὰ ἐτολμοῦσες λοιπὸν νά... [Ἐγείρεται ἀποτόμος ῥίπτουσα βλέμμα δυσπιστίας ἐπὶ τοῦ συζύγου της καὶ λαμβάνει ἐν κηρίον, ὅπως καύσῃ τὴν ἐπιστολὴν]

Ὁ Κ. [ἀνηούχως] Ἀ... ἀθλία! [βραχεῖα πάλη. Ὁ κύριος πέρνει τὴν ἐπιστολὴν]

Ἡ Κ. Αὐτὸ θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς πολὺ ἀκριβά!... [ὁ κύριος ὠχρὸς καὶ μὴ τρεμούσας χεῖρας ἀνοίγει τὴν ἐπιστολήν. Ἡ κυρία γελᾷ κρυφίως εἰρωνικῶς].

Ὁ Κ. [Ἐκθαμβος] Πράγματι ὁ λογαριασμὸς τῆς μοδίστας!

Ἡ Κ. Τί ὡραῖον αὐτὸ τὸ «πράγματι»

Ὁ Κ [ἀπολιθωμένος] Τετρακόσια τριάκοντα δύο φράγκα μόνον διὰ καπέλλα! Ὦ συμφορά!

Ἡ Κ. Καὶ σοῦ τὸ εἶπα ἐν τούτοις.

Ὁ Κ Δὲν μοῦ εἶπες...

Ἡ Κ. Ὄχι... πολὺ καλὰ μάλιστα σοῦ τὸ εἶπα πρὸ ὀλίγου: αὐτὸ θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς πολὺ ἀκριβά!

Ὁ Κ. [αἴφνης ὡς συλλαμβάνων μίαν ἰδέαν] Τώρα ἐννοῶ... Εἶσαι μία πονηρὴ καὶ ἐγὼ ἕνας ἀνόητος. Τὸ ἔκρυψες ὑστεροβούλως, ὅταν μὲ εἶδες, ὅπως ἐξίψῃς τὴν ζηλοτυπίαν μου καὶ τὸ ἐπέτυχες.

Ἡ Κ. [Μετὰ μεγάλης ἀφελείας] Ὦ! πῶς ἔχεις πάντοτε τοιαύτας σκέψεις διὰ τὴν γυναῖκά σου. Ἔλα ἡσύχασε τώρα, τὴ σατανικὴ ὀλίγο ψυχή σου.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ). **Μίλτων.**

ΕΡΕΙΠΙΑ

(Ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον)

Ἀρρενωπὰ στήθη συνεκλόνησαν ἄπειροι ἐνδόμυχοι στεναγμοί, καρδίαι ἐδονήθησαν συσταλεῖσαι καὶ ἐλπίδες μάταιαι ἐπτερύγισαν κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς ὑπερηφάνου κόρης εἰς τοὺς θορυβώδεις χοροὺς καὶ τὰς φωτολούστους αἰθούσας, ἐν αἷς ἡ νεότης συνωθεῖτο, σφριγῶσα. Ἐγνώριζεν, ὅτι ἦτον ἡ κορωνὶς τοῦ ὡραίου φύλου καὶ καθίστατο σοβαρωτέρα, ὅπως προσελκύσῃ πλειότερα βλέμματα θαυμασμοῦ καὶ ἔρωτος, ὅπως ἀνησυχήσῃ καὶ τὴν μᾶλλον ἀναίσθητον καρδίαν.

Ἄπειρα βλέμματα ἀληθῶς ἐσκίρτησαν εἰς τὸ μυροβόλον μειδίαμά της, ψυχαὶ μετερσιώθησαν καὶ κρύφιοι ἀναστεναγμοὶ χάριν ἐκείνης ματαίως διεχύθησαν. Ἠκούσθησαν κοράλλινα χείλη, ψυθυρίσαντα γλυκείας λέξεις, περιπαθεῖς, λέξεις ἄλγους καὶ τρυφερότητος πρὸ τοῦ ἐγκλείοντος κόσμους ἀφοσιώσεως τελείου ἐκείνου δημιουργήματος ἑνὸς πλάστου ἀσυλλήπτου καὶ θείου καλλιτέχνου. Ὁ ἔρως ἐν τούτοις πρὸ τῶν ποδῶν τῆς κόρης τῶν θελγήτρων καὶ τῆς χάριτος ἐσύρετο δίκην ἑρπετοῦ. Οἱ μυστικοὶ ἐκεῖνοι ὕμνοι τοῦ κάλλους της δὲν συνεκίνουν. Πρὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ τῆς παραδόξου ἐκείνης γυναικείας καρδίας οὐδεμίαν ἄφηνον ἠχώ. Ἦσαν ψυχία, ἅτινα τὸ ἀγέρωχον πλάσμα ἀπέρριπτε διὰ τῶν λεπτοφυῶν του δακτύλων χάριν παιδιᾶς. Ὁ θυμασμὸς τῶν ὁμοίων της καὶ ὁ γλυκὺς πόνος, ὃν ἠσθάνοντο οὗτοι μεστοὶ ὀνείρων καὶ ἰδανικῶν χρυσοπτέρων ἦσαν δι' ἐκείνην εὐτυχίαι τὰς ὁποίας μόνον ὑπέβλεπεν ὅπως

μὴ τὰς διαλύσῃ, δίδουσα ἔστω καὶ ἀκουσίας εἰς ἕνα τὴν προτίμησιν.

Ψυχολογοῦσα τοὺς ἐρῶντας, τοὺς θαυμαστάς της καὶ βλέπουσα αὐτοὺς πάσχοντας ἐτρέφετο ἐξ ἡδονῆς ὑπερτάτης, ἣν προσεπάθει νὰ πολλαπλασιάσῃ, ὅπως ἐπιβάλῃ πλειότερον τὸν ἀκόρεστον ἐγωϊσμόν της. Καὶ ἔπιπτον ὡς φθινοπώρου φύλλα οἱ ἐρασταὶ τοῦ κάλλους της, ψυχορραγοῦντες πρὸ τῆς χαλυδδίνης ἀδιαφορίας της. Ὦ! ἐφαντάζετο ἄλλην πλάσιν τελειοτέραν, δυναμένην νὰ κορέσῃ τὰς ἰδιοτρόπους ὀρέξεις της καὶ ἐθεώρει ἀσφυξίαν μᾶλλον τῆς ψυχῆς της τὸν περιβάλλοντα αὐτὴν κόσμον. Ἐνόμιζεν, ὅτι ἀπετέλει ἰδίαν σφαῖραν ζωῆς ἐν τῇ ὁποίᾳ ἄλλη ὕπαρξις ἦτο περιττή. Πόσον ἄπειρος ἦτο τοῦ κόσμου, πόσον ἠπατᾶτο, ἠγνόει.

* *
*

Τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἄλλοτε ἐνέκλειε παραδείσια ἀρώματα καὶ ἐριλοξένει τὸ μεγαλεῖον μεγάλης ἰδέας, ἤδη ὑποσκάζον φῶς συντροφεύει, τὸ ὁποῖον ἐπισκιάζει ἡ ὁλοὲν ἐξαπλουμένη κατήφεια, ἐνῷ ἀποπνυκτικὸς ἀὴρ προσβάλλει τὴν ὄσφρησιν τοῦ ἐπισκέπτου, ὅστις ἤδη ἀναμετρᾷ τὰ λεπτὰ τοῦ χρόνου, ἅτινα διῆλθε πλησίον της δυσανασχετῶν, ἐνῷ ἄλλοτε ὥρας διῆλθεν ἀπέναντί της, χωρὶς νὰ τὰς ἐννοήσῃ.

Ἀλλοίμονον! Ἡ φύσις πολλάκις τιμωρεῖ. Ἐπὶ τῆς χρυσῆς μεταξίνης κλίνης ἀνθρωπίνη μάζα κατάκειται. Ἄντικρυ τὸ πολυτελὲς κάτοπτρον, ὁ ἀχώριστος καὶ ἔμπιστος φίλος πάσης γυναικείας φιλαρεσκείας ἵσταται, προσπαθοῦν νὰ ἀναπτερώσῃ τὸ πεπτωκὸς μεγαλεῖον τῆς ἐρωμένης του, νὰ ἀναζωογονήσῃ τὸ ἤδη πελιδνὸν πρόσωπον τῆς ἀσθενοῦς ἡ ὁποία ἐγειρομένη μετὰ κόπου, περιπαθῶς ἀτενίζει ἐν αὐτῷ. Ἀλλά, πᾶσα κίνησις, πᾶσα προσπάθεια προδίδει ἀκουσίως τὴν ἐπελθοῦσαν ἐξάντλησιν καὶ τὰ ἴχνη τοῦ καλπάζοντος φθινοπώρου. Ὦ! πόσον εἶναι σκληρὰ ἡ δοκιμασία τοῦ παρελθόντος δι' ἐκείνην.

«Πόσον ἤλλαξα, Θεέ μου! πῶς μετεβλήθην» ἀκούεται φωνὴ ἰσχνώδης, σβεννυμένη δίκην πομφόλυγος. Ἀλλ' οὐδεὶς πλέον τὴν παρηγορεῖ· οὐδεμίαν λέξιν ἀκούει ἀνακουφίσεως. Καὶ αὐτὴ ἡ ἠχὼ τῶν λόγων της σιγᾷ. Καὶ τὸ ὑπέροχον ἐκεῖνο πλάσμα, καταδικασμένον εἰς θάνατον, ἕρπει σχεδὸν ἐπὶ τοῦ στρώματος, κινεῖται σπασμωδικῶς. Θέλει ν' ἀνακτήσῃ νέας δυνάμεις ἀλλ' ἡ εἱμαρμένη ἀκάθεκτος τὸ παρασύρει, σκιάζουσα πᾶσαν ἀκτῖνα ἐλπίδος.

Διαφανὴς σινδὼν καλύπτει τὴν ψυχορραγοῦσαν ὕπαρξιν, αἱ πτυχαὶ τῆς ὁποίας δὲν ἀποκαλύπτουν εἰ μὴ ὀστᾶ. Οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαίως στρεφόμενοι ἐντὸς τῶν κογχῶν των καὶ τὰ ἀλλαβάστρινα διαλυθέντα πλέον στήθη, μόλις πάλλοντα προδίδουν τὴν προσέγγισιν τοῦ μοιραίου τέλους. Ὁ ἔρως ψυχραίμως τὴν παρατηρεῖ μακρόθεν. Ἐκείνη τὸν αἰσθάνεται εἰσέτι ἀλλὰ δὲν ἔχει πλέον δυνάμεις, ὅπως τὸν θερμάνῃ εἰς τὰς ἀγκάλας της. Καὶ ἡ τύψις διότι τὸν περιεφρόνησε κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ἀνθοστεφοῦς Μαΐου, ἐπισπεύδει τὴν καταστροφὴν τῶν ὀλίγων στιγμῶν τῆς ζωῆς της. Μόνον ὁ χάρων φρουρὸς ἄγρυπνος τῆς γηΐνης ματαιότητος περιχαρὴς τὴν ἀτενίζει, θωπεύων δολίως τοὺς λελυμένους ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ προσκεφαλαίου βοστρύχους της. Ἐν τῷ βυθισμῷ της καὶ τῇ ἀγωνίᾳ ἡ ἑτοιμοθάνατος τὸν βλέπει καὶ εἰς μάτην ζητεῖ βοήθειαν δι' ἀβεβαίων χειρονομιῶν, εἰς μάτην προσπαθεῖ νὰ διαλύσῃ τὴν ἀχλύν, ἥτις καλύπτει τοὺς τεθολωμένους ὀφθαλμούς της.

Ὁ ἀνθρώπινος ἐκεῖνος σκελετὸς ἀποτόμως ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος τοῦ κατόπτρου, οἱονεὶ ζητῶν νέαν ζωὴν καὶ μετά τινας σπασμοὺς παρέδωκε τὴν τελευταῖαν πνοὴν εἰς τὴν παρισταμένην σκιὰν τοῦ θανάτου.

* *
*

Ὁ νεκροθάπτης ἀπορρίπτων διὰ τοῦ ἀντίχειρος ἐκ τοῦ μετώπου του τὸν ἀναβλύζοντα ἱδρῶτα καὶ ἀφήνων νὰ πέσῃ τὸ ψυχρὸν πτύον ἀνεπαύετο ὀλίγον, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὸ μονότονον ἔργον του. Καὶ ἡ σκαπάνη ἠκούετο ἀνασκάπτουσα τὸ χῶμα. Μονότονος, πένθιμος καὶ ἐπαχθὴς ἐργασία τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τις εἰς φῶς καὶ αὖθις μίαν ταφεῖσαν ματαιότητα καὶ λήθην καὶ νὰ ἐπανίδῃ τὸ κάλλος ἢ τὴν ἀσχημίαν ἐν τῇ χωρείᾳ τῶν σκωλήκων.

Ὅσον ἡδεῖα εἶναι ἐν τῇ ζωῇ μία θωπεία προσφιλοῦς προσώπου, ὅσον γλυκὺς εἶναι εἷς παλμὸς τῆς καρδίας πρὸ τῆς εἰκόνος ἀγαπητοῦ ὄντος, ἐν μειδίαμα, μία λέξις, τόσον ἀποτρόπαιος καὶ εἰδεχθὴς καὶ λυπηρὰ εἶναι ἡ ἀναζήτησις τῆς δυστυχίας, τῆς καλλονῆς ἢ τοῦ πλούτου ὑπὸ τὴν πλάκα τοῦ τάφου. Πολὺ ἐπαχθὴς ἐργασία εἰς οἱονδήποτε τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ ράκη τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. Ἀλλοίμονον δέ, ἐὰν ἡ ἀποσύνθεσις δὲν ἔφερεν εἰς πέρας ἐγκαίρως τὸ ἔργον της, ἡ φρικίασις τότε εἶναι ἀνηλεής.

Ἡ σκαπάνη ἐκτύπησεν ἐπὶ σκληροῦ ἀντικειμένου καὶ παρέκλινε. Δεύτερον ἰσχυρότερον κτύπημα τοῦ ρωμαλέου ἀνδρὸς ἔφερεν εἰς φῶς τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα.

Εἶτα ρίψας τὴν σκαπάνην ἀφήρεσε διὰ τοῦ πτύου τὰ καλύπτοντα τὸ σεσηπὸς φέρετρον χώματα καὶ ἀποσπάσας διὰ τῶν χειρῶν του τὰ ἐναπομένοντα τεμάχια τοῦ ξυλίνου περικαλύμματος, παρετήρησε σύνοφρυς τὸ λείψανον. Περιδεὴς ἐσταυροκοπήθη καὶ ἐξῆλθε τοῦ νεοσκαφοῦς τάφου. Ἡ εἰκών, ἥτις ἔπλησσε τὰ ὄμματά του δὲν ἦτο συνήθης. Τὸ πολυτελὲς καὶ χρυσοῦφαντον σάβανον τῆς ἀποθανούσης καταλῆγον εἰς ράκη παρουσίαζεν οἰκτρὰν καὶ φρικώδη τὴν εἰκόνα τοῦ κατακειμένου λειψάνου. Ποῦ τὰ τετορνευμένα καὶ προκλητικὰ μέλη τῆς κόρης τῶν ἐρώτων. Οἱ γόητες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ δὲν ὑπῆρχον πλέον, ἀλλὰ βαθεῖαι ὀπαὶ ἔχασκον. Τὸ ρόδινον τοῦ προσώπου χρῶμα διελύθη καὶ τὰ μῆλα βυθισμένα καὶ καλυπτόμενα εἰς μέρη ὑπὸ μέλανος σκωληκοβρώτου δέρματος, ἐφιλοξένουν σωρὸν ναρκωμένων ζωυφίων ποικίλων, ἐνῶ τὰ στήθη διαλυθέντα, ἄφηνον ἐλευθέραν τὴν ἔξοδον ἐκ τῶν στέρνων εἰς μυριάδας σαρκοφάγων ἑρπόντων ἐντὸς τῶν κοιλωμάτων τῶν διατρύτων σαρκῶν. Ὦ! τὴν εἰδεχθῆ ἐκείνην πανδαισίαν καὶ τὸ ἄθλιον τοῦ θανάτου συμπόσιον! τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο τῆς θείας τέχνης εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐρείπια.

Ὁ νεκροθάπτης ἐπανῆλθεν ἀναγκαστικῶς εἰς τὸ ἔργον του καὶ καλύψας ἐκ νέου τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο λείψανον, ἐψιθύρησε λέξεις ἀκαταλήπτους, μορφάσας. Πιθανῶς ἐμυκτήρισεν! Ἐὰν ἐγνώριζε καὶ τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον του συγκρίνων ἐκεῖνο πρὸς τὸ εἰδεχθὲς παρόν, θὰ ἐμυκτήριζε δὶς τὴν ἀνθρωπίνην ματαιότητα.

Μίλτων Βιτάλης

Εὐγενέστατε Κύριε Πρίντεζη

Ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἀγαπᾶτε τὰ μικρὰ παιδια καὶ εἶσθε φίλος αὐτῶν, σᾶς στέλλω ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς νὰ ἰδῆτε τί λέγουν ἐδῶ αἱ ἐφημερίδες. Ὄχι μόνον τὸ Σικάγον, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ τί ὑποφέρουν τὰ μικρὰ παιδία ὅπου τὰ φέρνουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐὰν τὸ βάλλετε εἰς τὴν Ἐφημερίδα σας, στείλατε τὴν «Φύσιν» σας εἰς τὴν βασίλισσαν Ὄλγαν ἀπὸ τὸ μέρος μου. Ἐγὼ θὰ κάμω, ὅ,τι εἰμπορῶ νὰ ἐμποδίσω αὐτά.

Μένω πάντοτε φίλος σας

New-York.—Juin 1. Dr. T. d'Apéry

ΠΡΟΟΔΟΣ

Ἕλληνες παῖδες πίπτοντες θύματα τοῦ συστήματος τῶν Πατρώνων

Ὑπὸ Joseph. R. Buchanan.

Κράτος καὶ Κυβέρνησις ἀπεκάλυψαν κατόπιν ἐρευνῶν γενομένων ἐν Σικάγῳ τὸ χείριστον τῶν μέχρι τοῦδε γνωσθέντων συστημάτων παρανομίας, ἤτοι τὸ τοῦ ἀθεμίτου συστήματος τῶν πατρώνων. Τὰ θύματα εἶνε νεαροὶ παῖδες Ἕλληνες, ὧν 3,000 διατελοῦσι κυριολεκτικῶς ὑπὸ δουλείαν ἐργαζόμενοι εἰς ὀπωροπωλεῖα, ἑστιατόρια, εἰς στιλβώσεις ὑποδημάτων καὶ ἄλλα συναφῆ ἐπαγγέλματα ἐν Σικάγῳ.

Οἱ παῖδες οὗτοι ὑποχρεοῦνται διὰ τῆς βίας νὰ ἐργάζωνται δεκαεννέα ὥρας τὴν ἡμέραν, ἀναγκάζονται νὰ διέρχωνται τὰς καθ' ἑκάστην πρὸς ἀνάπαυσίν των ὀλίγας ὥρας ἐντὸς ἀκαθάρτων ὑπερῴων καὶ ὑπογείων, καὶ τρέφονται μὲ ἀποσυντεθειμένους καρποὺς καὶ τεμάχια ἀπὸ τὰς τραπέζας καὶ τὰ προγεύματα.

Οἱ κηφῆνες, οἱ ὁποῖοι τόσον ἀναιδῶς ἐκμεταλλεύονται καὶ καταδιώκουσι τοὺς συμπατριώτας των εἶνε μέλη ἐξέχοντα τῆς ἐν Σικάγῳ Ἑλληνικῆς παροικίας. Τὰ παιδία ταῦτα μετέφερον εἰς τὸ Σικάγον ἐκ διαφόρων Ἑλληνικῶν λιμένων καθ' ὁμάδας, ἐνίοτε ἀνὰ πεντήκοντα. Εἶχον δὲ ταῦτα μισθωθῆ ὑπὸ τῶν πατρώνων εἰς ἰδιοκτήτας διαφόρων καταστημάτων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ συνοικίᾳ τῆς πόλεως

Τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζουσι τὰς ὑπηρεσίας τῶν παιδίων, πληρώνουσι τὸ εἰσιτήριόν των, συνήθως περὶ τὰ 35 δολλάρια ἕκαστον, καὶ ἀμοιβὴν εἰς τὸν πάτρωνα. Τότε ἔχουσι πλῆρες δικαίωμα, κατὰ τὴν μετὰ τοῦ πάτρωνος συμφωνίαν των, ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν παιδίων, δι' ἓν ἔτος, χωρὶς νὰ πληρώσωσι πλέον τι εἰς οὐδένα, καὶ εἶνε πασιφανὴς ὁ αἰσχρὸς τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου ἐκμεταλλεύονται τοὺς μικροὺς τούτους βιοπαλαιστὰς οὐδένα δι' αὐτοὺς λαμβάνοντες οἶκτον.

Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ κτηνώδους τούτου συστήματος ἐργασίας ἐν Σικάγῳ πολὺ δικαίως προὐκάλεσε τὸ ἐρώτημα, ἐὰν πρέπῃ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἐπιτρέπηται ἡ εἴσοδος τοιούτων παιδίων εἰς τοὺς λιμένας μας. Ἀπεκαλύφθη δέ, ὅτι οἱ πράκτορες τοῦ συστήματος τούτου κατώρθωνον, ὅπως τὰ παιδία ταῦτα ἀφίενται ἐλεύθερα εἰς τὴν Ellis Island, ὅτε διήρχοντο πρὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τῆς Κυβερνήσεως, διότι τὰ ὡδηγοῦν μεταξὺ τῶν μεταναστατῶν, οἵτινες κατέθετον εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους ὅτι ἦσαν συγγενεῖς τῶν παιδίων.

Ὁ ἐκδότης τῆς παρούσης στήλης ἠρώτησεν τὸν Κυβερνητικὸν ἐπίτροπον κ. Watchorn, περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὅστις τῷ εἶπεν ὅτι οἱ ἐπιτετραμμένοι ἔχουσι πλήρη γνῶσιν τῆς ἀπάτης, ἥτις ἐγένετο εἰς τὸν σταθμὸν τῶν μεταναστῶν ὑπὸ τῶν πρακτόρων τῶν πατρώνων, καὶ ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ οἰκείου τμήματος εἶχον ἐξετάσει τὰς κατηγορίας, αἵτινες ἐστάλησαν ἐκ Σικάγου, καὶ ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη ἦτο τόσον στυγερά, ὅσον τὴν παρέστησαν.

Ἀλλά, προσέθηκε, δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον τοιούτου εἴδους ἐμπορία Ἑλλήνων παίδων εἰς τὸν λιμένα τοῦτον. Εἰδικαὶ διαταγαὶ ἐδόθησαν εἰς τοὺς οἰκείους ἐπόπτας καὶ κατὰ τὰς τελευταίας δύο ἑβδομάδας, πολλαὶ ἑκατοντάδες τῶν μικρῶν τούτων Ἑλλήνων, οἵτινες ἦσαν προωρισμένοι διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὰ ποταπὰ συμφέροντα τῶν πατρώνων, ἐστάλησαν ὀπίσω εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι πατρίδας των.

Ἡ κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν πρωτάκουστος συστηματικὴ ἀσπλαγχνία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον του, ἥτις κάμνει πλείστους ἀλκίμους νεαροὺς Ἕλληνας νὰ θρηνῶσιν ἐπὶ τῇ καταναγκαστικῇ αὐτῶν καταστροφῇ,

τῇ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν καὶ ἀδελφῶν των ἐπιβεβλημένῃ, ἀπαιτεῖ ἔντονον δραστηριότητα οὐχὶ μόνον ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους παντὸς ἀτόμου, ὅπερ ἐμφορεῖται δικαίων καὶ φιλανθρώπων συναισθημάτων.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ) **Ἠλ. Σαλτ.**

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ

Εἶναι δίκαιον, ὅταν ὁμιλῇ τις περὶ τινος σπουδαίου ἀνδρός, νὰ λέγῃ:

«Εἶναι πεφημισμένος ἀνήρ»

Εἶναι ὅμως τοὐναντίον ἄδικον καὶ σόκιν, ὁμιλῶν τις περὶ σπουδαίας γυναικός, νὰ λέγῃ:

«Εἶναι πεφημισμένη γυνή».

Κατὰ βάθος ἐὰν σκεφθῇ τις θὰ παραδεχθῇ, ὅτι μία γυνὴ ὑπῆρξε μόνον ἔνοχος ἀπέναντι τῆς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου καὶ αὕτη ἦτον ἡ Εὔα, ἥτις μόνον τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα εἶχε τότε ἐνώπιόν της, ἐνῶ αἱ τῆς σήμερον ἂν εὑρίσκοντο εἰς τὴν θέσιν της, τὶ θὰ ἔκαμνον;

Δὲν ἠξεύρω διατὶ ὅσοι θέλουν νὰ προσδώσουν σημασίαν καὶ φήμην εἰς ἑαυτοὺς διακηρύττουσι στεντορείως, ὅτι ἐξῆλθον ἐκ τῶν σπλάχνων τοῦ λαοῦ!

— Ἀλλ' ἀκριβῶς ἀπαντᾷ τις, διὰ νὰ μὴν ἐπανέλθωσι πλέον.

Οἱ δῆθεν καλοὶ κατηγοροῦσι τοὺς πτωχοὺς ὅτι κατασκευάζουσι κίβδηλα νομίσματα. Εἶναι παράδοσις παλαιοτάτη τοῦτο. Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι τὸ νόμισμα τῶν πλουσίων κυκλοφορεῖ ἐλευθέρως μέν, ἀλλ' εἶναι ἄτιμον, ἐνῷ ὁ ἱδρὼς τοῦ πτωχοῦ εἶναι τὸ τιμιώτερον νόμισμα!

Ἰδοὺ καὶ δύο μαργαρίται, οὓς ἐπιμελῶς συνέλεξα ἐσχάτως:

«Ἡ βραδύνουσα εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἀχαριστία μετανοοῦσα».

«Ὅταν συναντᾶς ἕναν ἔνοχον, λέγε εἰς ἑαυτόν: «Ἰδοὺ λάθος, ὅπερ εἰσέτι δὲν διέπραξα».

Αἱ καλαὶ γλῶσσαι τρώγονται ὅσῳ παλαιαὶ καὶ ἂν ἦναι, ἐνῷ αἱ κακαὶ δὲν ὑποφέρονται κἂν τρυφεραὶ καὶ νέαι ὦσιν.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ἐντυπώσεις ἐκ τῶν ξένων.

Οἱ ξένοι.—Περίεργον, αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἐδῶ χωρὶς νὰ μᾶς γνωρίζουν ποῖοι εἴμεθα, μᾶς παρατηροῦν μετὰ προσοχῆς, ὡς νὰ εἴμεθα παλαιοὶ γνώριμοι ἢ ἄλογα διὰ πούλημα.

Οἱ ἐντόπιοι.—Περίεργον, αὐτοὶ οἱ ξένοι ἀφοῦ ἔρχονται νὰ ἰδοῦν τὸν τόπον μας, γυρίζουν εἰς τοὺς δρόμους καὶ δὲν κάνουν ἄλλο παρὰ νὰ συνομιλοῦν μεταξύ των καὶ νὰ μὴ παρατηροῦν τίποτε καὶ ὕστερα νὰ σοῦ λέγουν, πῶς μᾶς γνωρίζουν κατὰ βάθος.

Ταυρομάχος καὶ ἀνθρωπομάχος.

—Φίλε μου, εἴμεθα ἤδη ἴσοι, ἀφοῦ ἀρκετὰ ἐπαλαίσαμεν, ἤδη λάβε τὸν πῖλον καὶ τὴν ῥάβδον μου, ἵνα φυσικώτερον ἀφομοιωθῶμεν.

Δύο ἀνόμοια ζεύγη.

— Αἴ, σεῖς οἱ γέροι, μὴ παρατηρεῖτε πολὺ κάτω τὸ ποτάμι, νὰ μὴ ζαλισθῆτε καὶ πέσητε. Εἶναι ἐπικίνδυνον, ξέρετε.

— Σᾶς εὐχαριστοῦμεν, κύριοι, ἀλλὰ μὴν ἀνησυχεῖτε, ἡμεῖς εἴδομεν πολλὲς φορὲς τὸ ποτάμι καὶ ἐσυνειθίσαμεν. Κυττάξατε σεῖς, ποῦ εἶσθε ἀκόμη νέοι, νὰ μὴ τὴν πάθετε.

Υἱὸς πρώην βουλευτοῦ ἠρώτα τὸν πατέρα του:

— Διατί, πάτερ, ὀνομάζουν τὰ κυβώτια ποῦ ψηφίζουν, κάλπες;

— Νά..... διότι καὶ κάλπικα καὶ ψεύτικα εἶναι καὶ κάλπιδες ἐπίσης ὅσοι ψηφίζουν εἶναι...

Εἰς κύριος ἠρώτα κομψοπρεπῆ κόρην:

— Πόσων ἐτῶν εἶσθε, Δεσποινίς;

—Μά, ἐξαρτᾶται, κύριε, ὅταν ἐξέρχομαι μὲ τὸν πατέρα, λέγει, ὅτι εἶμαι 16 ἐτῶν, ἀλλ' ὅταν ἐξέρχομαι μὲ τὴν μαμμά, λέγει ὅτι εἶμαι δώδεκα.

Ὁ μικρὸς Τοτός:

— Μαμμά, μέσα εἶναι;

— Ναί, διατί;

— Ἔτσι, τίποτε..

— Τί ἔτσι, τίποτε, τί μὲ θέλεις;

— Νόμιζα, καλέ, πῶς δὲν ἦσουν μέσα, νὰ ἔλθω νὰ φάγω γλυκό.

Ἱερωμένος τις μετέβαινέ ποτε εἰς περίπατον μετά τινος φίλου του, ὅτε οὗτος θέλων νὰ πειράξῃ ἐκεῖνον ἐπὶ τῇ συναντήσει τράγου, τῷ λέγει μὲ στόμφον:

— Δὲν μοῦ λένεις, δέσποτα, διατὶ ὁ πλάστης ἔκαμε τοὺς τράγους μὲ γένεια;

— Ἁπλούστατον, φίλε μου, διὰ νὰ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς γαϊδάρους, τῷ ἀπαντᾷ ἐκεῖνος.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ
ΚΑΙ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 1906

ΚΕΡΔΗ Γ'. ΚΑΙ Δ'. ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ

Δρχ. 450,000 Δρχ.

Τρίτη κλήρωσις τῆς 5|16 Σεπτεμβρίου
Τετάρτη κλήρωσις τῆς 3|16 Δεκεμβρίου 1906

Ἕκαστον γραμμάτιον παρέχει συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος ἑκάστης κληρώσεως.
Ἕκαστον γραμμάτιον ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν κληρώσεων, τιμᾶται δραχμῆς.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

Ἓν μέγα κέρδος		ἐξ 100,000 δρ.
Ἓν κέρδος		ἐξ 25,000 δρ.
Ἓν κέρδος		ἐκ 10,000 δρ.
Τρία κέρδη ἐκ 5,000		15,000 δρ.
Πέντε κέρδη ἐκ 1,000		1,000 δρ
411 κέρδη ἐξ	100	41,100 δρ.
578 κέρδη ἐκ	50	8,900 δρ.
		Ἐν ὅλῳ κέρδη 225,000 δρ.

Κέρδη ἀμφοτέρων τῶν κληρώσεων

2 μεγ. κέρδη	ἐξ	100,000	200,000 δρ.
2 κέρδη	ἐξ	25,000	50,000 δρ.
2 κέρδη	ἐκ	10,000	20,000 δρ.
6 κέρδη	ἐκ	5,000	30,000 δρ.
10 κέρδη	ἐκ	1,000	10,000 δρ.
822 κέρδη	ἐξ	100	82,200 δρ.
1156 κέρδη	ἐκ	50	57,800 δρ.
			Ἐν ὅλῳ κέρδη 450,000 δρ.

Ἀπευθυντέον: εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ, εἰς τὰς ἑλληνικὰς προξενικὰς ἀρχὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν (Γραφεῖον Λαχείου) εἰς Ἀθήνας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουνίου 1906.

Ὁ διευθύνων Τμηματάρχης Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ.

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΔΕΧΕΤΑΙ

εἰς ἐνέχυρον λαχειοφόρους ὁμολογίας Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὡς καὶ παντὸς εἴδους χρεώγραφα.

Ἡ *Λαϊκὴ Τράπεζα* διὰ τὰς καταθέσεις Ταμιευτηρίου ἀπὸ **Μιᾶς Δραχμῆς** καὶ ἄνω πληρώνει τόκον 4 1/4 %.

Ὁ Διευθυντὴς
Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Μαγική εἰκών.

Ποῦ εὑρίσκεται ἡ ἄλλη Κυρία;

7. Αἴνιγμα.

Ἕνα σύνδεσμον ἂν λάβῃς
φίλε δίς
Καὶ κατόπιν κἄποιο μόριο
προσθέσῃς
Μὲ μεγάλην ἀπορίαν
θὰ ἴδῃς
Ὅτι δύνασαι ἕνα καρπὸν
νὰ δρέψῃς.

8. Γρῖφος.

Ο Γ ΜΙ ἦν Αἴα; ΤΡΝ

9. Ἐλλειποσύμφωνον.

Α++ια +η+·+ +α+η+ +α+ια+

10. Φύρδην Μίγδην.

Η — Loi μηύκ — Ρι πε τε.

Κισσὸς

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς 24)7 Ἰουλίου 1904, ἐγκριθεῖσαν διὰ Β. Διατάγματος, τὸ Μετοχικὸν Κεφάλαιον τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν αὐξηθήσεται εἰς δρ. 40,000,000 διὰ τῆς ἐκδόσεως 200,000 νεων μετοχῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας, δραχ. 100 ἑκάστης.

Συνωδὰ τῇ μεταξὺ τῆς τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ τῆς Τραπέζης Βιομηχ. Πιστεως τῆς Ἑλλάδος συνομολογηθείσῃ συμβάσει 100,000 ἐκ τῶν νεων τούτων μετοχῶν, θὰ παραδοθῶσι τοῖς κομιστοῖς τῶν 150,000 μετοχῶν τῆς τελευταίας ταύτης Τραπέζης ἐπ' ἀνταλλαγῇ τῶν εἰς χεῖρας αὐτῶν τίτλων.

Αἱ λοιπαὶ 100,000 νέαι μετοχαὶ θέλουσιν ἐκδοθῇ μὲ τοκομερίδιον Α' ἑξαμηνίας 1907, ἐπὶ τιμῇ δραχ. 152,50.

Εἰς τοὺς κατόχους τῶν σήμερον κυκλοφορουσῶν 200.000 μετοχῶν Τραπ 'Αθηνῶν ἐπεφυλάχθη τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ προτίμησιν ἐγγραφῆς ἐπὶ τῶν 100,000 νέων τούτων μετοχῶν, κατὰ λόγον μιᾶς μετοχῆς νέας ἐπὶ δύο παλαιῶν μετοχῶν, **ἐπὶ προσαγωγῇ τῶν παλαιῶν τίτλων, οἵτινες θέλουσι σφραγισθῇ δι' ἰδιαιτέρας σφραγῖδος.**

Οἱ παλαιοὶ Μέτοχοι ἔχουσι πρὸς τούτοις τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγραφῶσι διὰ συμπληρωματικὸν ἀριθμὸν τίτλων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των· ὑπὸ ἐπιφύλαξιν τοῦ δυνατοῦ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων κατὰ τὴν κατανομήν, ἣν θέλει κανονίσει τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐγγραφῆς.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἔσονται δεκταὶ ἀπὸ 28)10 Αὐγούστου μέχρι 12(25 Αὐγούστου 1906.

Παρὰ τῇ τραπέζῃ 'Αθηνῶν καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς Πατρῶν, Σύρου, Βόλου, Καλαμῶν, Χανίων, Ἡρακλείου, Λονδίνου, Κ)πόλεως, Σμύρνης, Ἀλεξανδρείας καὶ Καίρου.

Ἐν Παρισίοις δὲ παρὰ τῇ Banque de l'Union Parisienne.

Ἐπὶ τῇ ἐγγραφῇ θέλει εἰσπράττεσθαι ἡ πρώτη καταβολὴ δρ. 50 κατὰ τίτλον, ὧν ἡ τιμὴ ἐκανονίσθη διὰ τὰς ἐγγραφάς, τὰς γεννησομένας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς φρ. 45,75.

Τὸ ὑπόλοιπον ἤτοι δρ. 102,50 καταβληθήσεται τῇ 1)14 Δεκεμβρίου 1906. Ἡ τιμὴ τῆς ἐπικαταλλαγῆς, ἡ διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην καταβολὴν ἐπὶ τῶν ἐγγραφῶν τῶν γεννησομένων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὁρισθήσεται βραδύτερον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Αἱ ἐν λόγῳ καταβολαὶ θέλουσιν ἀποφέρει τόκον 5 ο)ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κατανομῆς μέχρι 18)31 Δεκεμβρίου 1906.

Κατὰ τὴν κατανομὴν χορηγηθήσεται ἑκάστῳ ἐγγραφέντι συμμετόχῳ προσωρινὴ ἀπόδειξις, ἥτις ἀνταλλαγήσεται διὰ τῶν ὁριστικῶν τίτλων, ἅμα τῇ ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἰσπράξει τῆς τελευταίας καταβολῆς, ἣν προσκληθήσονται, ὅπως ἐνεργήσωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐγκαίρως διὰ νέας εἰδοποιήσεως τῆς Τραπέζης.

Tourist's Palace-Hotel

Ἐπὶ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος

Ἓν ἐκ τῶν μεγίστων ξενοδοχείων τῶν Ἀθηνῶν. Μέγαρον μεγαλοπρεπές, νεωστὶ ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῇ βάσει ὅλων τῶν ὑγειονομικῶν ὅρων, ἐπίτηδες διὰ ξενοδοχεῖον, περιέχον 80 δωμάτια καὶ αἰθούσας, ἅπαντα μετὰ ἐξώστου καὶ πλουσιωτάτης ἐπιπλώσεως.

Ἑστιατόριον, Table d'Hote, δωμάτια μετὰ ἢ ἄνευ τροφῆς.

Pension ἀπὸ 10 φρ. καὶ ἄνω.
Δωμάτια » 3 » »